

ASPO-KONSERNIN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1.–31.12.2018**Aspo Q4: Liikevaihto vahvassa kasvussa**

(Suluissa esitetty vuoden 2017 vastaavan ajanjakson luvut)

Tammi–joulukuu 2018

- Aspon liikevaihto kasvoi ja oli 540,9 Me (502,4).
- Liikearvoon tehdyllä 4,8 Me alaskirjauksella oikaistu liikevoitto parani ja oli 25,4 Me (23,1).
- Liikevoitto laski ja oli 20,6 Me (23,1).
- Tilikauden voitto oli 14,2 Me (19,4).
- Liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella oikaistu osakekohtainen tulos parani ja oli 0,57 euroa (0,56).
- Osakekohtainen tulos laski ja oli 0,42 euroa (0,56).
- ESL Shippingin liikevoitto oli 15,1 Me (13,5), Leipurin 3,3 Me (3,1), Telkon 12,1 Me (10,8) ja Kaukon -4,7 Me (-0,2).
- Liiketoiminnan rahavirta parani ja oli 20,3 Me (17,4).

Loka-joulukuu 2018

- Aspon liikevaihto kasvoi 18,3 % ja oli 156,6 Me (132,4).
- Liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella oikaistu liikevoitto parani ja oli 7,4 Me (6,5).
- Liikevoitto laski ja oli 2,6 Me (6,5).
- Vuosineljänneksen voitto oli 0,8 Me (5,5).
- Liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella oikaistu osakekohtainen tulos parani ja oli 0,17 euroa (0,16).
- Osakekohtainen tulos oli 0,02 e/osake (0,16).
- ESL Shippingin liikevoitto kasvoi ja oli 4,2 Me (4,1). Leipurin liikevoitto kasvoi ja oli 0,8 Me (0,7). Telkon liikevoitto kasvoi ja oli 3,4 Me (3,0). Kaukon liikevoitto laski ollen -4,4 Me (0,0).
- Osingon toinen erä 0,22 euroa/osake maksettiin 5.11.2018.

Ohjeistus vuodelle 2019

Aspon liikevoitto on 28-33 Me (20,6) vuonna 2019.

Hallituksen osinkoehdotus

Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta 2018 jaetaan osinkoa 0,44 euroa osakkeelta (0,43), ja että osinko maksetaan kahdessa erässä. Hallitus ehdottaa, että ensimmäinen erä, 0,22 euroa/osake, maksettaisiin huhtikuussa ja toinen erä, 0,22 euroa/osake, maksettaisiin marraskuussa.

Tarkemmat tiedot osinkoehdotuksesta ovat tässä tiedotteessa kohdassa "Osinkoehdotus".

AVAINLUVUT

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos-%	1-12/2018	1-12/2017	Muutos-%
Liikevaihto, Me	156,6	132,4	18,3	540,9	502,4	7,7
Liikevoitto, Me *)	2,6	6,5	-60,0	20,6	23,1	-10,8
Liikevoitto-%	1,7	4,9		3,8	4,6	
Voitto ennen veroja, Me	1,5	6,1	-75,4	16,4	21,1	-22,3
Katsauskauden voitto, Me	0,8	5,5	-85,5	14,2	19,4	-26,8
Tulos/osake, euroa **)	0,02	0,16	-87,5	0,42	0,56	-25,0
Liiketoiminnan rahavirta, Me	12,7	11,7	8,5	20,3	17,4	16,7
Oma pääoma/osake, euroa				3,75	3,67	
Oman pääoman tuotto, % (ROE)				12,4	17,1	
Omavaraisuusaste, %				29,5	35,6	
Nettovelkaantumisaste, %				154,4	103,9	
ESL Shipping, liikevoitto, Me	4,2	4,1	2,4	15,1	13,5	11,9
Leipurin, liikevoitto, Me	0,8	0,7	14,3	3,3	3,1	6,5
Telko, liikevoitto, Me	3,4	3,0	13,3	12,1	10,8	12,0
Kauko, liikevoitto, Me*)	-4,4	0,0	-	-4,7	-0,2	-2250,0

*) vuoden 2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvoon tehdyn alaskirjauksen 4,8 Me

***) vuoden 2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvon alaskirjauksen vaikutusta noin 0,16 euroa/osake

Vuoden 2019 yleisnäkymät

Markkinoiden yleinen poliittinen epävarmuus on säilynyt ennallaan. Teollisuustuotannon kasvun odotetaan hidastuvan Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla vuoden 2019 aikana. Raaka-ainehintojen odotetaan säilyvän nykyisellä tasolla tai laskevan. Aspolle tärkeä Venäjän kansantalous ja teollisuustuotanto ovat matalassa kasvussa, mutta kansainväliset pakotteet ja niiden mahdollinen lisääntyminen ovat ylläpitäneet epävarmuutta Venäjän talouden kehityksestä. Yleiset poliittiset riskit ovat edelleen koholla ja tämä voi vaikuttaa toimintaympäristöön nopeasti tai heikentää vapaakauppaa vaikuttaen myös Aspon liiketoimintojen asiakkaiden toimintaedellytyksiin. Aspon liiketoimintojen osalta hyvä suhdanne jatkuu, joskin riski nopeisiin talouden muutoksiin on olemassa.

ASPO-KONSERNIN TOIMITUSJOHTAJA AKI OJANEN KOMMENTOI NELJÄTTÄ NELJÄNNESTÄ JA TILIKAUTTA:

”Aspon liikevaihto jatkoi merkittävää kasvua ja Kaukon liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella oikaistu liikevoitto parani selvästi. Vaikka Aspon kannattavuus on kehittynyt hyvin ja kaikki pääliiketoiminnot paransivat liikevoittoaan neljännellä neljänneksellä, emme ole pystyneet hyödyntämään kaikkien liiketoimintojen osalta niiden täyttä tulospotentiaalia. Aspon liikevaihdon kasvusta merkittävin osuus muodostui ESL Shippingista. Neljännellä neljänneksellä sen liikevaihtoon vaikuttivat uudet ympäristöystävälliset alukset sekä ruotsalaisen AtoB@C-varustamon hankinta. Aspolle tärkeä itämarkkina kehittyi hyvin ja neljännen neljänneksen liikevaihto markkina-alueella kasvoi 12 %.

Neljännellä neljänneksellä Aspon liikevoittoa rasitti Kaukon liikearvoon kohdistettu alaskirjaus 4,8 miljoonaa euroa. ESL Shippingin uusien alusten käyttöönottoa haittasivat nosturien vakavat tekniset ongelmat, mikä myös heikensi neljännen neljänneksen tulosta. Nostureiden toimittaja Cargotec MacGregor on sitoutunut suorittamaan takuunalaiset korjaustyöt vuoden 2019 ensimmäisen

neljänneksen aikana. Tyytyväisyyttä tuo alusten käytössä todettu energia- ja ympäristötehokkuusjärjestelmien toiminta. Kun saamme alusten purku- ja lastaustoiminnan luotettavaksi ja suunnitellun tehokkaaksi, alukset täyttävät korkeat tuottovaatimukset ja ne saadaan niille suunniteltuun asiakasrahtitoimintaan.

Tilikauden 2018 liikevaihto saavutti Aspon historian ennätystason 541 miljoonaa euroa. Tilikauden liikevoitto alaskirjauksen oikaisu huomioiden kasvoi toisena vuotena peräkkäin ja oli 25,4 miljoonaa euroa. Tilikauden liikevoitto oli 20,6 Me (23,1). Tilikaudella 2018 Aspo investoi merkittävästi varmistukseen tulevaisuuden kasvun ja kannattavuuskehityksen. Varustamon uudet alukset ja Ruotsissa toteutettu yrityskauppa sekä panostukset liiketoiminnan laajentamiseen muun muassa Keski-Aasiassa mahdollistavat Aspon vahvan tuloskehityksen jatkumisen. Odotamme Aspon vahvan tuloskehityksen jatkuvan sekä velkaantuneisuutemme laskevan. Aspo on sitoutunut saavuttamaan taloudelliset tavoitteensa ja vuosi 2018 oli merkittävä investointien ja tekemisen vuosi matkallamme kohti tavoitteiden saavuttamista.”

ASPO-KONSERNI

LIKEVAIHTO

Liikevaihto segmentteittäin

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos	1-12/2018	1-12/2017	Muutos
	Me	Me	%	Me	Me	%
ESL Shipping	46,4	22,6	105,3	120,1	79,3	51,5
Leipurin	31,6	32,9	-4,0	121,0	122,3	-1,1
Telko	69,5	65,6	5,9	266,2	262,2	1,5
Kauko	9,1	11,3	-19,5	33,6	38,6	-13,0
Muu toiminta	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Yhteensä	156,6	132,4	18,3	540,9	502,4	7,7

Segmenttien välillä ei ole merkittävää liikevaihtoa.

Liikevaihto markkina-alueittain

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos	1-12/2018	1-12/2017	Muutos
	Me	Me	%	Me	Me	%
Suomi	53,7	40,7	31,9	175,7	160,8	9,3
Skandinavia	20,1	13,3	51,1	62,0	50,6	22,5
Baltia	14,8	16,7	-11,4	60,6	58,8	3,1
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	47,5	42,3	12,3	171,9	164,9	4,2
Muut maat	20,5	19,4	5,7	70,7	67,3	5,1
Yhteensä	156,6	132,4	18,3	540,9	502,4	7,7

Liikevaihto kasvoi tilikaudella Aspon kaikilla markkina-alueilla. Voimakkainta oli Skandinavian liikevaihdon kasvu ESL Shippingin yrityskaupan seurauksena. Yrityskauppa kasvatti myös Suomen liikevaihtoa neljännellä neljänneksellä. Baltian liikevaihto kasvoi vuositasolla hieman, mutta supistui neljännellä neljänneksellä merkittävästi. Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina -markkina-alueen liikevaihto kasvoi voimakkaasti neljännellä neljänneksellä ja markkina-alue oli Suomen jälkeen Aspon toiseksi suurin.

TULOS

Liikevoitto segmentteittäin

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos	1-12/2018	1-12/2017	Muutos
	Me	Me	%	Me	Me	%
ESL Shipping	4,2	4,1	2,4	15,1	13,5	11,9
Leipurin	0,8	0,7	14,3	3,3	3,1	6,5
Telko	3,4	3,0	13,3	12,1	10,8	12,0
Kauko *)	-4,4	0,0	-	-4,7	-0,2	-2250,0
Muu toiminta	-1,4	-1,3	-7,7	-5,2	-4,1	-26,8
Yhteensä *)	2,6	6,5	-60,0	20,6	23,1	-10,8

*) vuoden 2018 luvut sisältävät Kaukon liikearvoon tehdyn alaskirjauksen 4,8 Me

Osakekohtainen tulos

Tilikauden tulos/osake oli 0,42 (0,56). Oma pääoma/osake oli 3,75 euroa (3,67). Kaukon liikearvon alaskirjaus heikensi tulos/osake -tunnuslukua noin 0,16 euroa.

Taloudelliset tavoitteet

Aspo tavoittelee keskimäärin yli 20 prosentin oman pääoman tuottoa, enintään 100 prosentin nettovelkaantumisasetta sekä nykyrakenteella 7 prosentin liikevoittoa vuoteen 2020 mennessä.

Tilikauden liikevoittoprosentti oli 3,8 % (4,6), oman pääoman tuotto oli 12,4 % (17,1) ja nettovelkaantumisasaste 154,4 % (103,9). Liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella oikaistu liikevoittoprosentti oli 4,7 %.

VUODEN 2019 NÄKYMÄT

Kansainvälisen talouden kasvun odotetaan hidastuvan. Venäjän ja koko itämarkkina-alueen talous jatkaa kasvua maltillisesti, mutta poliittiset riskit ja kansainvälinen Venäjään kohdistunut pakotepolitiikka ovat ylläpitäneet markkina-alueen riskitasoa ja siksi tulevaa kehitystä on haastava ennustaa. Uhka kansainvälisen vapaakaupan esteiden lisääntymisestä on säilynyt ennallaan ja negatiivinen kehitys voi olla myös nopeaa, millä voi olla vaikutusta Aspon päämiesten, asiakasyritysten tai Aspon liiketoimintojen toimintaedellytyksiin. Valuuttakurssien arvioidaan edelleen vaihtelevan voimakkaasti. EU:n ja erityisesti Suomen talouskasvu on edelleen hyvällä tasolla, mutta Suomen vientiteollisuuden vientimäärien kasvu on hidastunut. Teollisuustuotannon kasvun odotetaan hidastuvan Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla Pohjois-Euroopassa. Aspon liiketoimintojen osalta hyvä suhdanne jatkuu joskin riski nopeisiin talouden muutoksiin on olemassa.

Aspille tärkeiden tuotannollisten raaka-aineiden ja öljyn hinnan odotetaan yleisesti pysyvän nykyisellä matalalla tasolla. ESL Shippingille tärkeiden merikuljetusten kuivarahthintojen odotetaan säilyvän nykytasolla.

ASPON LIIKETOIMINNAT

ESL SHIPPING

ESL Shipping on Itämeren johtava kuivia irtolasteja kuljettava varustamo.

Tilikauden lopulla varustamon tonnisto koostui yhteensä 49 aluksesta kantavuudeltaan 464 000 tonnia kuollutta painoa. Aluksista 22 on kokonaan omistettuja, kaksi alusta on vähemmistöomistettuja, yksi alus on vuokrattu ja loput 24 alusta ovat aikarahdattuja. ESL Shippingin kilpailuetu perustuu kykyyn varmistaa teollisuuden ja energiantuotannon tuote- ja raaka-ainekuljetukset ympärivuotisesti vaikeissakin sääolosuhteissa. Varustamo tarjoaa erityispalveluina suurten valtamerialusten lastauksia ja kevennyksiä merellä.

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos-%	1-12/2018	1-12/2017	Muutos-%
Liikevaihto, Me	46,4	22,6	105,3	120,1	79,3	51,5
Liikevoitto, Me *)	4,2	4,1	2,4	15,1	13,5	11,9
Liikevoitto-%	9,1	18,1		12,6	17,0	

*) 1-12/2018 liikevoitto sisältää 0,9 Me yrityshankintaan liittyviä järjestelykuluja.

Yleiset kuivien irtolastien markkinarahnihinnat laskivat hieman neljännellä neljänneksellä ja olivat sen päättyessä samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Kansainvälistä vapaakauppaa mahdollisesti rajoittavat tullit ja sanktiot ovat lisänneet epävarmuutta kansainvälisen kasvun jatkumisen osalta.

Varustamon alukset ovat vuoden neljännellä neljänneksellä operoineet pääosin Itämeren ja Pohjois-Euroopan sopimusliikenteessä suorittaen myös merilastausta ja -purkausta. Kuljetukset Itämerellä ja Pohjanmerellä perustuvat pitkäkestoisiiin asiakassopimuksiin ja vakiintuneisiin asiakassuhteisiin. Operointia Kanadan arktiselta alueelta Eurooppaan jatkettiin edellisvuosien tapaan marraskuiseen sesongin päättymiseen asti. Loppusyksyn useat myrskyt aiheuttivat alusoperointiin odotuspäiviä ja lisäkustannuksia myös korkeamman polttoaineen kulutuksen seurauksena.

ESL Shippingin neljännen neljänneksen liikevaihto kasvoi merkittävästi korkeampien kuljetusmäärien, uudisrakennusten valmistumisen ja AtoB@C-yrityskaupan tuoman aluskapasiteetin kasvun seurauksena. Osana kasvustrategiaansa ESL Shipping saattoi 31.8.2018 päätökseen ruotsalaisvarustamo AtoB@C:n oston ja sen luvut sisältyvät varustamon lukuihin syyskuun alusta lähtien. Neljännen neljänneksen liikevaihto kasvoi 105 % vertailukaudesta ja oli 46,4 miljoonaa euroa (22,6). Yrityskaupan vaikutus liikevaihdon kasvuun oli 20,0 miljoonaa euroa neljännellä neljänneksellä.

Neljännen neljänneksen liikevoitto oli 4,2 miljoonaa euroa (4,1). Kauden liikevoittoprosentti 9,1 % (18,1) oli pitkän aikavälin tavoitteisiin nähden epätydyttävällä tasolla.

Laivapolttoaineen hintavaihtelu oli neljännellä neljänneksellä poikkeuksellisen suurta. Lokakuun puolivälissä noteerattiin vuoden korkeimmat hinnat, minkä jälkeen hintataso laski vuoden loppua kohden lyhyessä ajassa yli 30 % vuoden alimmalle tasolle. Polttoaineen hintataso vaikuttaa lähinnä liikevaihtoon sopimukseen sisältyvien polttoaineklausuulien kautta, mutta erittäin suuret lyhyen aikavälin vaihtelut heijastuvat rajoitetusti myös liiketuloon.

Terästeollisuuden kuljetusmäärät nousivat vertailukaudesta, mutta jäivät joidenkin tehtaiden tuotanto-ongelmista ja satamien ruuhkautumisesta johtuen kuitenkin ennakoitua pienemmiksi. Energiateollisuudessa kivihiihen kuljetusmäärät laskivat ennakoidusti hieman vertailukauteen nähden. Biopolttoaineiden kuljetusmäärät kasvoivat odotetusti. Muiden asiakassektoreiden kuljetusmäärät kasvoivat merkittävästi etenkin yrityskaupan tuomien uusien tuoteryhmien ja asiakkaiden johdosta.

Vuoden viimeisen neljänneksen aikana ESL Shipping kuljetti lasteja 4,5 miljoonaa tonnia (3,3).

Merellä tapahtuva suurten valtamerialusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysyntä oli vuoden neljännellä neljänneksellä tavanomaista. Edellisen vuoden erittäin vilkkaaseen kysyntään verrattuna kysyntä oli kuitenkin alemmalla tasolla.

AtoB@C-yrityskaupalla ESL Shipping vahvisti asemaansa myös pienempien alusten kokoluokassa. Varustamon liiketoiminta monipuolistui merkittävästi sen laajennettua tarjontaansa ja asiakaskuntaansa raaka-ainekuljetuksista teollisuuden tuotekuljetuksiin. ESL Shipping jatkaa myös kehitystyötä entistä ympäristöystävällisempien ja tehokkaampien kuljetusratkaisujen tarjoamiseksi asiakkaiden tuleviin tarpeisiin. Neljännellä neljänneksellä telakoitiin suunnitelman mukaisesti kaksi pienempää omistettua alusta sekä molemmat osaomistetut alukset.

Marraskuussa AtoB@C osti vuonna 2000 rakennetun 4100 dwt:n 1A-jääloukan kuivarahtialuksen. Varustamo oli jo aiemmin aikarahdannut alusta pitkäaikaisesti ja omistaa myös ostetun aluksen sisaraluksen.

ESL Shipping käynnisti neljännellä neljänneksellä toimenpideohjelman synergiahyötyjen ja kannattavuuden tavoitetasoa saavuttamiseksi. Lisäksi se on vahvistanut rekrytoinnin operoinnin ja myynnin resursseja hyvän ja tehokkaan aluskapasiteetin käytön varmistamiseksi. Neljänneksen aikana uusittiin tavoitteiden mukaisesti kaikki tärkeät päättymässä olleet asiakassopimukset. Lisäksi solmittiin hyvin tyydyttävällä rahtitasolla uusia sopimuksia ja vanhojen sopimusten laajennuksia.

Varustamon uudisrakennukset, maailman ensimmäiset nesteytettyä maakaasua polttoaineenaan käyttävät jäävahvistetut irtolastialukset ms Viikki ja ms Haaga ovat sisäänajovaiheessa. Alukset täyttävät niille asetetut korkeat tavoitteet muun muassa lastinkantokyvyn, taloudellisuuden ja ympäristöystävällisyyden osalta. Neljännellä neljänneksellä molemmat alukset saapuivat turvallisesti raaka-ainelastissa Itämerelle Pohjoisen merireitin eli Koillisväylän kautta, mikä lyhensi merimatkaa Panaman kanavan kautta kulkevaan reittiin verrattuna kolme viikkoa ja pienensi merkittävästi matkan ympäristövaikutuksia.

Molempien alusten tehokasta operointia ovat kuitenkin hyvin merkittävästi häirinneet huipputehokkaiksi tarkoitettujen nosturien perinteiseen mekaniikkaan kohdistuneet laajat ja vakavat takuunalaiset ongelmat, joista on aiheutunut varustamolle merkittäviä tuottojen menetyksiä ja ylimääräisiä kustannuksia. Ongelma koskee molempien alusten kaikkia nostureita ja varaosien toimitusajoista johtuen korjaukset arvioidaan saatavan päätökseen vasta vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen lopussa. Aluksia ei tänä aikana voida käyttää täysimääräisen tehokkaasti aiotussa liikenteessä.

ESL Shipping paransi vuonna 2018 kannattavuuttaan ja sen liikevoitto oli 15,1 miljoonaa euroa (13,5). Liikevoitto sisältää 0,9 Me yrityshankintaan liittyviä järjestelykuluja. Varustamon liikevaihto kasvoi tammi-joulukuussa 51 % ja oli 120,1 miljoonaa euroa (79,3). Vuonna 2018 ESL Shipping kuljetti lasteja 13,4 miljoonaa tonnia (11,4).

ESL Shippingin näkymät 2019

Varustamon aluskapasiteetti on kasvanut merkittävästi AtoB@C-yrityskaupan seurauksena ja uudisrakennusten valmistuttua. Uusien alusten nosturien vakavista takuunalaisista korjauksista johtuen alusten taloudellinen tulos voi saavuttaa tavoitetasoa vasta toisesta neljänneksestä lähtien. Kapasiteetin kasvu mahdollistaa operatiivisen tehokkuuden ja kannattavuuden parantamisen etenkin vuoden toisella puoliskolla, jolloin aluskapasiteetista on tyypillisesti pulaa.

Taloukasvun odotetaan hidastuvan varustamon päämarkkina-alueella. Suomessa liiketoiminnan

sujuvuutta voivat kevään aikana haitata asiakasyritysten ja kuljetusketjujen toimintaan mahdollisesti vaikuttavat kuljetusalan työehtosopimusneuvotteluista johtuvat häiriöt. Kansainväliseen vapaakauppaan kohdistuvat toimenpiteet, poliittisten riskien kasvu ja Kiinan talouskasvun hidastuminen vaikuttavat globaaleihin tavaravirtoihin. Aluskapasiteetti yhtiön operoimissa laivaluokissa kasvaa hyvin maltillisesti ja laadullisesti hyvistä vuokra-aluksista saattaa ilmetä niukkuutta etenkin pienemmässä laivaluokassa. Rahtimarkkinan kehitys vuonna 2019 heijastuu suorimmin varustamon suurimpien Supramax-alusten tuloskehitykseen.

Pääosa yhtiön kuljetuskapasiteetin käytöstä on varmistettu Itämerellä ja Pohjois-Euroopassa pitkäaikaisin sopimuksin. Sopimuskumppanien yleiset kuljetusmääräennusteet ovat toistaiseksi hyvin tyydyttävät kaikissa tärkeimmissä asiakassegmenteissä, vaikkakin markkinoilla esiintyy taloudellisen epävarmuuden lisääntymisen ja poliittisen tilanteen aiheuttamaa kysynnän epävarmuutta. Terästeollisuuden yleinen kysyntätilanne on hyvä ja sen kuljetusten odotetaan kehittyvän erittäin positiivisesti ja kuljetusmäärien kasvavan merkittävästi toiselta neljännekseltä alkaen. Varustamolle tärkeän merellä tapahtuvan suurten alusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysynnän odotetaan jatkuvan vilkkaana. Myös varustamon pienemmälle laivaluokalle tärkeän metsäteollisuuden raaka-aine- ja tuotelaivausten kysynnän arvioidaan toistaiseksi jatkuvan vahvana.

Energiateollisuuden kokonaiskuljetusmäärien arvioidaan nousevan edellisvuoteen nähden kasvavan bioenergian kuljetustarpeen johdosta. Biopolttoaineiden kuljetusmarkkinan Itämerellä arvioidaan kasvavan merkittävästi lähivuosien aikana. Kivihiilen kuljetusmäärät vähenevät ennakkoidusti.

Vuonna 2019 tullaan telakoimaan suunnitelman mukaisesti kolme suuremman kokoluokan alusta ja yksi pienempi alus. Myös aikarاهدattujen alusten telakoinneilla on vaikutusta kulloinkin käytössä olevaan aluskapasiteettiin. Aikarahtaussalkun koostumusta tarkastellaan tarvittaessa kysynnän painopisteiden muutosten mukaisesti.

Itämeren alueella olosuhteiden odotetaan muodostuvan normaaliksi jäätalveksi talvi- ja kevätkaudella. Tuuliolosuhteet tulevat vaikuttamaan ahtojäätilanteen kehittymiseen, millä voi olla vaikutusta operoinnin tehoon.

ESL Shipping tavoittelee vuonna 2020 yli 200 miljoonan euron liikevaihtoa ja 12-15 % liikevoittotasoa.

LEIPURIN

Leipurin on ainutlaatuinen ratkaisujen tarjoaja leipomo- ja konditoriatuotteiden sekä kodin ulkopuolisen syömisen (foodservice) markkinoilla. Leipurin tarjoamat ratkaisut käsittävät muun muassa tuotevalikoiman kehityksen, reseptiikan, raaka-aineet, koulutuksen ja laitteet aina myyntipisteiden suunnitteluun saakka. Osana kokonaisratkaisuja Leipurin suunnittelee, toimittaa ja huoltaa leipomoteollisuuden valmistuslinjoja, paistopisteitä sekä muita elintarviketeollisuudessa tarvittavia koneita ja laitteita. Leipurin raaka-aineita ja koneita toimittavat kumppanit ovat alansa johtavia kansainvälisiä valmistajia. Leipurin toimii Suomessa, Venäjällä, Baltiassa, Puolassa, Ukrainassa, Kazakstanissa ja Valko-Venäjällä.

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos-%	1-12/2018	1-12/2017	Muutos-%
Liikevaihto, Me	31,6	32,9	-4,0	121,0	122,3	-1,1
Liikevoitto, Me *)	0,8	0,7	14,3	3,3	3,1	6,5
Liikevoitto-%	2,5	2,1		2,7	2,5	

*) 1-12/2017 sisältää kolmannella neljänneksellä 0,4 Me:n myyntivoiton lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan myynnistä sekä neljännellä neljänneksellä Leipurin vuonna 2014 toimittamaan projektitoimitukseen liittyvän korvauksen käsittelykuluineen, yhteensä -0,5 Me.

Neljännellä vuosineljänneksellä kuluttajaluottamus heikkeni Leipurin päämarkkinoilla. Suomessa ruoan kuluttajahinta nousi ja Venäjällä inflaativauhti kiihtyi hieman säilyen kuitenkin matalalla tasolla. Leipurin-liiketoiminnalle tärkeiden raaka-aineiden hinnoissa oli vaihtelua raaka-aineryhmittäin ja satokausituotteiden markkinahinnat jatkoivat nousua neljännen neljänneksen aikana.

Teollisen pakatun leivän markkina on edelleen laskussa länsimarkkinoilla, kun taas myymäläleipomoiden sekä myymäläpaistopisteiden markkina on jatkanut kasvuaan ja tämä muutos aiheuttaa haasteita teollisten leipomoiden toimintaan. Venäjällä tapahtui vuoden 2017 aikana muutos, jonka seurauksena leipomot eivät enää vastaa vähittäismyynnin leipähävikistä vaan myymättömät leivät ovat vähittäiskaupan vastuulla. Muutos on vähentänyt pakatun leivän valmistusta merkittävästi, minkä liikevaihtoa laskeva vaikutus näkyy vertailukauden lukuihin verrattuna. Toisaalta muutos on kasvattanut Venäjällä myymäläleipomoiden markkinaa, jossa Leipurin on saavuttanut hyvän markkina-aseman. Leipurin kannalta merkittävänä kuluttajamarkkinoita muokkaavina trendeinä jatkuivat kodin ulkopuolisen syömisen lisääntyminen, välipalasyömisen kasvu sekä kahvileipien kulutuksen lisääntyminen.

Leipurin-liiketoiminnan neljännen neljänneksen liikevaihto laski vertailukaudesta ja oli 31,6 miljoonaa euroa (32,9). Liikevaihdon lasku johtui pääosin koneliiketoiminnan projektitoimitusten jaksottumisesta. Ukrainassa, Venäjällä ja osassa Baltian maita liikevaihto kasvoi. Liikevoitto, 0,8 miljoonaa euroa (0,7), ei ollut tavoitellulla tasolla. Liikevoitto sisälsi tappiollisten liiketoimintojen, kuten Puolan raaka-aineliiketoiminnan lopettamiskustannuksia. Kannattavuutta paransi erityisesti itämarkkinoiden liiketoiminta. Vuosineljänneksen liikevoittoprosentti oli 2,5 % (2,1).

Venäjän, muiden IVY-maiden ja Ukrainan leipomoraaka-aineiden liikevaihto kasvoi neljännellä neljänneksellä 2 % ja oli 9,1 miljoonaa euroa (8,9). Liikevoittoprosentti oli noin 9 % (10). Konemyynti mukaan lukien itämarkkinoiden liikevaihto kasvoi noin 14 % ja oli 11,8 miljoonaa euroa (10,3) ja liikevoittoprosentti oli noin 10 % (10).

Länsimarkkinoilla raaka-aine- ja foodservice-liiketoiminnan yhteenlaskettu liikevaihto oli vertailukauden tasolla. Liikevoittoa rasittivat tappiollisen testikahvilaliiketoiminnan edelleen heikentynyt kannattavuus sekä Puolan raaka-aineliiketoiminnan ja testikahvilan lopettamiskustannukset.

Suomessa raaka-aine- ja foodservice-liiketoiminnan yhteenlaskettu liikevaihto oli vertailukauden tasolla, vaikka teollisuusmyynti volyymi laski. Suomen foodservice-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi vertailukaudesta uuden merkittävän ketjuasiakkaan hankinta- ja logistiikkapalveluliiketoiminnan ansiosta. Foodservice-liiketoiminnan osuus liikevaihdosta ei ole vielä merkittävä.

Koneliiketoiminnan liikevaihto laski noin 20 %, johtuen sekä oman konetuotannon että päämieskoneiden projektitoimitusten jaksottumisesta. Koneliiketoiminnan luonteeseen kuuluu voimakas syklistyys johtuen leipomolinjastojen ja projektien tuloutumisesta.

Leipurin-liiketoiminnan tammi–joulukuun liikevaihto laski ja oli 121,0 miljoonaa euroa (122,3). Raaka-aineliiketoiminnan liikevaihto laski noin 3 % johtuen 2017 elokuun lopussa tehdystä liiketoimintakaupasta, jossa Leipurin myi lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan MP Maustepalvelut Oy:lle. Leipurin liikevoitto parani ja oli 3,3 miljoonaa euroa (3,1). Vertailukauden liikevoitto sisälsi 0,4 miljoonaa euron myyntivoiton lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan myynnistä sekä Leipurin vuonna 2014 toimittamaan projektitoimitukseen liittyvän korvauksen käsittelykuluineen, yhteensä -0,5 miljoonaa euroa. Tammi-joulukuun liikevoittoa rasittivat tappiollisten liiketoimintojen kuten Puolan raaka-aineliiketoiminnan edelleen heikentyminen sekä tappiollisten liiketoimintojen lopettamiskulut.

Lisäksi valuuttakurssitappiot ja resurssien lisääminen foodservice-liiketoimintaan heikensivät liikevoittoa. Venäjän, muiden IVY-maiden ja Ukrainan liikevaihto kasvoi 3,6 % ja oli 36,3 miljoonaa

euroa (35,0). Kannattavuus tällä markkina-alueella säilyi samalla tasolla ja oli noin 8 % (8).

Leipurin näkymät 2019

Toimialan markkinatilanteen odotetaan pysyvän haastavana Leipurin keskeisillä markkinoilla. Leipurin pääasiakasryhmien eli leipomoiden sekä foodservice-ketjujen kehitys jatkuu asiakaskohtaisesti hyvin vaihtelevana. Esimerkiksi Suomessa useat leipomot ilmoittivat vuoden 2018 aikana liiketoimintansa päättymisestä, mikä laskee Leipurin Suomen liiketoiminnan liikevaihtoa. Leipurin markkina-aseman odotetaan säilyvän vahvana leipomoteollisuuden sektorilla Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä. Leipurin-liiketoiminnan liikevoiton odotetaan kasvavan vuonna 2019.

Venäjällä kansantalous ja kuluttajien ostovoima ovat maltillisessa kasvussa, mutta kansainväliset pakotteet ja niiden mahdollinen lisääntyminen ovat lisänneet epävarmuutta Venäjän talouden kehityksestä. Valuuttakurssimuutokset ovat heikentäneet Leipurin hintakilpailukykyä itämarkkinoilla, mutta Leipurin jatkaa alueella leipomoraaka-aineiden hankinnan kehittämistä pystyäkseen entistä paremmin vastaamaan mahdollisiin kysynnän muutoksiin. Leipurin säilyttää alueella hyvän kannattavuuden, vahvistaa markkina-asemaansa ja hakee kasvua erityisesti leipä- ja kahvileipäsektoreilta sekä myymäläleipomoista.

Kodin ulkopuolisen syömisen markkinat ovat Leipurin-liiketoiminnalle merkittävä kasvualue. Leipurin jatkaa panostuksia foodservice-markkinoilla erityisesti Suomessa ja länsimarkkinoilla, missä Leipurin vastaa muun muassa ketjuasiakkaiden kuten kahviloiden sekä pikaruokaravintoloiden kasvavaan kysyntään. Leipurin on kehittänyt edelleen foodservice-ketjuille suunnattua liiketoimintaa, joka tarjoaa ketjuasiakkaille sekä hankinta- että logistiikkapalvelua. Leipurin suuret logistiset volyymit sekä tehokkuus ja asiantuntemus mahdollistavat toiminnan kehittämisen ja laajentamisen.

Koneliiketoiminnassa leipomoiden laiteinvestointien odotetaan pysyvän nykytasolla Suomessa ja Baltiassa. Venäjällä odotetaan varovaista investointien kasvua. Leipomokoneiden omatuotannon hankintaverkoston laajentamista sekä valmistuksen ja asennuksen läpimenoaikojen kehittämistä jatketaan. Koneliiketoiminnan tilauskannassa on vaihtelua kvartaalien välillä. Tilikauden lopussa tilauskanta painottuu vuoden 2019 jälkimmäiselle vuosipuoliskolle ja tämän aikajakson osalta tilauskanta on hyvä. Ensimmäisen vuosipuoliskon tilauskanta on heikko. Leipomokoneiden omassa tuotannossa kasvun merkittävänä ajurina on teollisten investointien lisääntyminen Leipurin kotimarkkinoilla ja muualla Euroopassa.

TELKO

Telko on johtava muoviraaka-aineiden ja teollisuuskemikaalien asiantuntija ja jakelija. Liiketoiminta perustuu alan parhaiden kansainvälisten päämiesten edustuksiin sekä oman henkilöstön asiantuntemukseen. Telkolla on tytäryhtiöitä Suomessa, Baltiassa, Skandinaviassa, Puolassa, Venäjällä, Valko-Venäjällä, Ukrainassa, Kazakstanissa, Azerbaidzanissa, Kiinassa ja Uzbekistanissa. Lisäksi liiketoiminta on aloitettu Romaniassa.

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos-%	1-12/2018	1-12/2017	Muutos-%
Liikevaihto, Me	69,5	65,6	5,9	266,2	262,2	1,5
Liikevoitto, Me *)	3,4	3,0	13,3	12,1	10,8	12,0
Liikevoitto-%	4,9	4,6		4,5	4,1	

*) 1–12/2017 sisältää Pietarin terminaalihankkeen alasajoon ja henkilöstöjärjestelyihin liittyviä kuluja yhteensä -0,6 Me

Kansainvälinen talouskasvu on hidastunut Telkon markkina-alueella. Öljyn hinta laski neljännellä

neljänneksellä voimakkaasti, mikä laski Telkon myymien raaka-aineiden hintoja. Volyymimuovien hinnat laskivat vuonna 2018 poikkeuksellisesti koko toisen vuosipuoliskon ajan. Teknisten muovien hintataso on ollut korkeasuhdanteen seurauksena pitkään korkea ja nousujohteinen, mutta vuoden viimeisellä neljänneksellä myös teknisten muovien hinnat kääntyivät selvään laskuun. Telkolle tärkeiden teollisuuskemikaalien pitkään korkeina pysyneet hinnat heikentyivät neljännellä neljänneksellä hieman öljyn hinnan laskun seurauksena. Kasvua rajoittaneet tuotteiden saatavuusongelmat ovat poistuneet, mikä parantaa Telkon kasvun mahdollisuuksia. Muovi- ja kemikaaliraaka-aineiden hinnat olivat kuitenkin laskusta huolimatta vertailukauden tasolla.

Neljännellä neljänneksellä Telkon liikevaihto kasvoi 6 % ja oli 69,5 miljoonaa euroa (65,6). Liikevoitto parani ja oli 3,4 miljoonaa euroa (3,0). Kemikaaliliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 12 % ja oli 32,2 miljoonaa euroa (28,6). Muoviliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 1 % ja oli 37,3 miljoonaa euroa (37,0).

Venäjän, muiden IVY-maiden ja Ukrainan liikevaihto kasvoi neljännellä neljänneksellä 11 % vertailukaudesta ja oli 34,4 miljoonaa euroa (31,0). Itämarkkinoiden liikevoittoprosentti kasvoi merkittävästi mm. parantuneen hinnoittelun ansiosta, mutta oli kuitenkin vielä alle 5 %. Myyntivolyymi itämarkkinoilla nousi voimakkaasti vertailukauteen verrattuna.

Länsimarkkinoilla neljännen neljänneksen liikevaihto ja kannattavuus olivat vertailukauden tasolla volyymien laskiessa lievästi.

Telko avasi tytäryhtiön Uzbekistaniin neljännellä neljänneksellä. Uzbekistan on noin 30 miljoonan asukkaan nopeasti kehittyvä markkina, jossa Telko arvioi olevan merkittävää pitkän aikavälin liiketoimintapotentiaalia. Lisäksi Telko on aloittanut liiketoiminnan Romaniassa ja aikoo perustaa maahan tytäryhtiön. Neljännellä neljänneksellä Telko allekirjoitti sopimuksen tanskalaisen HH Plastkombi A/S:n liiketoiminnan ostosta. HH Plastkombi on teknisiin muoveihin erikoistunut jakelija, jonka liikevaihto on noin 3 miljoonaa euroa. Liiketoimintakauppa saatiin päätökseen vuoden 2019 alussa.

Vuonna 2018 liikevaihto kasvoi ja oli 266,2 miljoonaa euroa (262,2). Vuoden ensimmäisen neljänneksen liikevaihto oli heikko johtuen mm. pitkään jatkuneesta kylmästä talvesta itämarkkinoilla ja Euroopassa. Liikevaihdon kasvua vuonna 2018 rajoittivat monien raaka-aineiden saatavuusongelmat. Telkon liikevoitto parani ja oli ennätystasolla 12,1 miljoonaa euroa (10,8). Telkon liikevoittoprosentti parani ja oli 4,5 % (4,1).

Vuonna 2018 liikevaihto itämarkkinoilla kasvoi 4 % ja oli 128,5 miljoonaa euroa (123,6). Telkon suurimman markkinan Venäjän ruplan arvo heikkeni 2018, mikä rajoitti euromääräistä liikevaihdon kasvua. Liikevaihto kasvoi itämarkkinoilla kaikissa maissa. Kasvu oli voimakkainta Kazakstanissa sekä Azerbaidzanissa, jossa liikevaihdon lähtötaso on alhainen. Liikevoittoprosentti jäi alle viiden. Länsimarkkinoilla Telkon liikevaihto laski lievästi liikevoiton parantuessa.

Telkon näkymät 2019

Kansainvälisen talouden kasvuun liittyvä epävarmuus on lisääntynyt. Sekä kemikaalien että muovien hintakehitys on ollut laskeva öljyn hinnan heikentymisen seurauksena. Kemikaalien ja teknisten muovien hintojen odotetaan jatkavan lievää laskua. Volyymimuovien hinnat laskivat koko vuoden 2018 toisen vuosipuoliskon ajan ja niiden arvioidaan saavuttavan pohjatason vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä Telko osti tanskalaisen Square Oil A/S:n liiketoiminnan. Square Oil on voiteluaineiden asiantuntija ja jakeluyhtiö, jonka liikevaihto oli noin 3 miljoonaa euroa. Square Oilin toiminnan integrointia Telkoon jatketaan ja synergiaetujen positiivinen vaikutus Telkon tulokseen näkyy kokonaisuudessaan vuoden 2019 toisella vuosipuoliskolla.

Telko on aloittanut merkittävän hankintatoimen tehostamiseen tähtäävän strategiaprojektin. Telkon raaka-aineostot ovat merkittävin kuluerä ja hankintatoimen tehostamisen arvioidaan parantavan Telkon kannattavuutta. Hankintatoimintaprojekti arvioidaan saatavan päätökseen vuoden 2019 loppuun mennessä.

Telko pitää vuoden 2020 strategiset tavoitteet ennallaan. Liikevaihtotavoite on 300–350 miljoonaa euroa ja liikevoittotavoite 6-7 %. Tavoitteet saavutetaan jatkamalla kasvua nykyisillä ydinmarkkinoilla sekä mahdollisesti laajentamalla toimintaa uusille maantieteellisille alueille. Lisäksi kasvutavoitteen saavuttamisessa tärkeää on Telkon strategisten kasvuprojektien onnistuminen. Kannattavuuden kehittämisessä ovat avainasemassa mm. ostamisen tehokkuus, panostaminen korkeamman lisäarvon teknisiin tuotteisiin, logistiikan kehittäminen sekä aktiivisempi hinnoittelu. Venäjällä Telko jatkaa alueorganisaatioidensa vahvistamista. Lisäksi Telko panostaa itämarkkinoilla strategiansa mukaisesti korkeamman jalostusasteen erikoiskemikaaleihin ja life science -segmenttiin. Tuotekehitys vaihtoehtoisten muoviraaka-aineiden tuotetarjooman kehittämiseksi on lisääntynyt ja Telko pyrkii kuitu- ja kierrätysmuovien lisäämiseen ja niiden osuuden suhteellisen kasvattamiseen erityisesti länsimarkkinoilla.

KAUKO

Kauko on vaativien liikkuvien tietotyöympäristöjen asiantuntija. Se toimittaa parhaat tietotekniset työkalut, tuottavuutta parantavat ratkaisut ja tehokkaan käytön varmistavat palvelut terveydenhuollon, teollisuuden, logistiikan ja viranomaisten tarpeisiin. Kaukon ratkaisussa yhdistyvät räätälöidyt sovellus-, laite- ja palvelukokonaisuudet. Valikoimiin kuuluu myös energiatehokkuutta parantavia tuotteita.

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos-%	1-12/2018	1-12/2017	Muutos-%
Liikevaihto, Me	9,1	11,3	-19,5	33,6	38,6	-13,0
Liikevoitto, Me *)	-4,4	0,0	-	-4,7	-0,2	-2250,0
Liikevoitto-%	-48,4	0,0		-14,0	-0,5	

*) 10-12/2018 ja 1-12/2018 sisältää liikearvon alaskirjausta 4,8 miljoonaa euroa.

*) 1-12/2017 sisältää 0,3 Me aiemmin myytyyn liiketoimintaan liittyvää saatavan alaskirjausta ensimmäisellä neljänneksellä.

Kaukon liikevaihto laski neljännellä neljänneksellä 19,5 % ja oli 9,1 miljoonaa euroa (11,3). Kaukon liikearvon alaskirjauksella oikaistu liikevoitto parani ja oli 0,4 miljoonaa euroa (0,0). Liikevoitto laski viimeisellä neljänneksellä ja oli -4,4 miljoonaa euroa (0,0), koska liikevoittoa rasitti -4,8 miljoonan liikearvon alaskirjaus.

Kaukon toimintaa on kehitetty määrätietoisesti kannattavuutta parantaen. Liikkuvan tietotyön liikevaihto laski hieman vertailukauteen nähden, pysyen kuitenkin hyvällä tasolla. Myynti terveydenhuoltosektorille jäi hieman vertailukaudesta. Yksikkö jatkoi strategiansa mukaista liiketoiminnan rakentamista Suomessa ja Saksassa.

Energiatehokkuuslaitteiden liikevaihto nousi vertailukauteen nähden ja kolmannella neljänneksellä alkanut kasvu jatkui myös neljännen neljänneksen aikana. Aspo Oyj on päättänyt järjestellä energialiiketoiminnan uudelleen joko myymällä tai lopettamalla sen, koska energialiiketoiminnan kannattavuus ei vastaa asetettuja sisäisiä tavoitteita.

Vertailukauden liikevaihtoon sisältyi merkittäviä Kiinan projektitoimituksia, joita vastaavia toimituksia ei neljännellä neljänneksellä enää ollut, koska Kaukon edustusto Kiinassa suljettiin. Kaukon tammi – joulukuu liikevaihto laski 13 % ja oli 33,6 miljoonaa euroa (38,6). Liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella

oikaistu liikevoitto oli 0,1 miljoonaa euroa (-0,2). Katsauskauden liikevoitto oli -4,7 miljoonaa euroa sisältäen energialiiketoiminnan järjestelyistä aiheutuneen 4,8 miljoonan euron liikearvon alaskirjauksen. Vertailukauden liikevoittoa alensi aiemmin myydyin Industrial-liiketoimintaan liittyvän pitkäaikaisen päämiehen konkurssi, josta aiheutui komissiosaatavan 0,3 miljoonan euron suuruinen alaskirjaus.

Kaukon näkymät 2019

Liikkuvan tietotyön kokonaisratkaisujen liikevaihdon ja kannattavuuden odotetaan edelleen paranevan. Kauko tarjoaa tehokkaasti integroitua ja räätälöityjä kokonaisratkaisuja, joissa yhdistyvät sovellus-, laite- ja muut palvelut. Vahvennettujen tietokoneiden markkinoilla arvioidaan kannettavien tietokoneiden myynnin edelleen pienenevän ja tablet-tietokoneiden myynnin kasvavan. Kauko odottaa terveydenhuoltosektorille suuntautuvan liiketoiminnan strategisten muutosten vaikuttavan kannattavuuden paranemiseen.

Kaukon liiketoiminnan kokoluokan supistumisen vuoksi Kauko raportoidaan vuoden 2019 alusta alkaen osana Telko-segmenttiä. Kaukon hallinto tullaan yhdistämään osaksi Telkon hallintoa.

MUU TOIMINTA

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos-%	1-12/2018	1-12/2017	Muutos-%
Liikevaihto, Me	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto, Me	-1,4	-1,3	-7,7	-5,2	-4,1	-26,8

Muun toiminnan liike-tulos oli neljännellä neljänneksellä -1,4 miljoonaa euroa (-1,3) ja tilikaudella -5,2 miljoonaa euroa (-4,1). Aspo ja liiketoiminnat päättivät luopua yhteisistä toimitiloista vuoden 2018 lopussa. Muutos rasitti neljännellä neljänneksellä liike-tulosta, koska Aspolla oli samanaikaisesti uusia ja vanhoja toimitiloja käytössään. Lisäksi alivuokraussopimusten päätyttyä Aspo maksoi vuokraa aiempaa suuremmasta määrästä tyhjiä tiloja. Vuoden 2019 alusta alkaen kulurakenne on keventynyt edullisempien vuokratilojen ansiosta ja tyhjien tilojen jäätyä pois Aspon vastuulta.

RAHOITUS

Konsernin rahavarat olivat 19,3 miljoonaa euroa (19,9). Konsernitaseen korolliset velat olivat 199,4 miljoonaa euroa (136,6). Korollisten velkojen keskiporko oli katsauskauden päättyessä 1,6 % (1,8). Korottomat velat olivat 83,7 miljoonaa euroa (72,2).

Aspo-konsernin nettovelkaantumisaste oli 154,4 % (103,9) ja omavaraisuusaste 29,5 % (35,6). Vuonna 2018 Aspo-konsernin pääomarakenteeseen vaikuttivat varustamon investointi kahteen uuteen kuivarahtialukseen ja AtoB@C-varustamon yritysosto sekä arvonalennuskirjaus Kaukon liikearvoon. Vuonna 2018 tehdyt merkittävät panostukset näkyvät Aspo-konsernin taseen kasvuna ja pääomarakenteen muutoksena. Konsernin kasvanut liiketoiminnan hajautus ja edelleen vahvistunut kyky tuottaa kassavirtaa parantavat konsernin pääomarakennetta jo vuodesta 2019 alkaen.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta tammi-joulukuussa parani vertailukauteen verrattuna ja oli yhteensä 20,3 miljoonaa euroa (17,4). Käyttöpääoman muutos oli katsauskauden aikana -10,7 miljoonaa euroa (-12,6). Investointien rahavirta oli -55,1 miljoonaa euroa (-16,6). Konsernin vapaa rahavirta oli -34,8 miljoonaa euroa (-0,8).

Aspon ja päärahoittajapankkien kesken allekirjoitettujen sitovien valmiusluottolimiittien määrä oli katsauskauden päättyessä yhteensä 40 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiitit olivat katsauskauden päättyessä kokonaisuudessaan käyttämättömiä. Aspon 80 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli 17 miljoonaa euroa käytössä. Vuonna 2018 Aspo allekirjoitti luottosopimuksen, jonka määrä on 30 miljoonaa euroa ja laina-aika 5 vuotta. Vuoden 2019 aikana erääntyy rahoitussopimuksia yhteensä 35 miljoonaa euroa. Lisäksi elokuussa 2019 ESL Shippingillä on oikeus lunastaa ms Alppila -niminen alus itselleen vuonna 2011 allekirjoitetun leasing-sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponnikorko on kiinteä 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä.

Aspo on suojannut korkoriskiään koronvaihtosopimuksilla, joiden käypä arvo 31.12.2018 oli -0,2 miljoonaa euroa (-0,4). Rahoitusinstrumentit ovat käyvän arvon hierarkian tasolla 2.

INVESTOINNIT

Konsernin investoinnit vuonna 2018 olivat 43,2 miljoonaa euroa (18,0). Investoinnit koostuivat pääosin ESL Shippingin LNG-alusten maksuista ja vähäisistä määristä muiden segmenttien käyttöomaisuushankintoja.

Investoinnit segmenteittäin ilman yritysostoja

	10-12/2018	10-12/2017	Muutos	1-12/2018	1-12/2017	Muutos
	Me	Me	%	Me	Me	%
ESL Shipping	3,4	2,6	30,8	41,9	16,8	149,4
Leipurin	0,1	0,3	-66,7	0,5	0,5	0,0
Telko	0,3	0,1	200,0	0,7	0,5	40,0
Kauko	0,0	0,0	-	0,0	0,1	-100,0
Muu toiminta	0,0	0,1	-100,0	0,1	0,1	0,0
Yhteensä	3,8	3,1	22,6	43,2	18,0	140,0

AtoB@C-varustamon hankinnasta kerrotaan kohdassa liiketoimintahankinnat.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö segmenteittäin katsauskauden lopussa

	12/2018	12/2017	Muutos-%
ESL Shipping	276	235	17,4
Leipurin	323	315	2,5
Telko	301	288	4,5
Kauko	33	46	-28,3
Muu toiminta	25	25	0,0
Yhteensä	958	909	5,4

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli kauden lopussa 958 (909). ESL Shippingin henkilöstö lisääntyi AtoB@C-yrityskaupan myötä sekä uusien LNG-alusten miehityksellä. Telkon henkilöstö on lisääntynyt liiketoimintakauppojen seurauksena ja Kaukon henkilöstö vähentynyt Kiinan toimintojen ja ohjelmistoliiketoiminnan lopettamisen seurauksena.

Palkitseminen

Aspo-konsernissa on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, joka otettiin käyttöön vuonna 2013. Suomen henkilöstöä koskeva tulospalkintajärjestelmä on kytketty henkilöstörahastoon niin, että tulospalkkion voi sijoittaa henkilöstörahastoon tai nostaa rahana. Rahastoinnin pitkän aikavälin tavoitteena on, että henkilöstöstä tulee yhtiön merkittävä omistajaryhmä. Henkilöstörahaston jäsenenä ovat kaikki Aspo-konsernin suomalaisissa yhtiöissä työskentelevät henkilöt.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2015–2017

Aspo Oyj:n hallitus päätti vuonna 2015 noin 30 henkilöä koskevasta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmässä oli kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015, 2016 ja 2017. Hallitus päätti järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa.

Vuoden 2017 ansaintajakson palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2017 ansaintajakson perusteella luovutettiin maaliskuussa 2018 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 70 525 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Vuonna 2018 kannustinjärjestelmän sääntöjen mukaisesti Aspolle palautui työsuhteen päättymisen perusteella vuosina 2016 ja 2017 osakepalkkiojärjestelmien perusteella luovutettuja omia osakkeita yhteensä 4 400 kappaletta

Osakepalkintaohjelmat 2018–2020

Aspo Oyj:n hallitus päätti huhtikuussa 2018 kolmesta uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Uusien järjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyiset yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvat palkkiojärjestelmät.

Osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020

Osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2018, 2019 ja 2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018 perustuu konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS).

Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2018 kuuluu noin 15 henkilöä mukaan lukien johtoryhmän jäsenet. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018 maksetaan vuonna 2019 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Osakepalkkiojärjestelmän 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 500 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on yksi ansaintajakso, kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 perustuu konsernin liikevoittoon (EBIT) ja sen maksaminen edellyttää poikkeuksellista onnistumista.

Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 maksetaan vuonna 2021 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Ansaintajakson 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä

enintään 200 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä 2018

Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän 2018 palkkio perustuu osallistujan voimassa olevaan työ- tai toimisuhteeseen ja työssäolon jatkumiseen sitouttamisjaksolla ja se maksetaan yhtiön osakkeina 12-36 kuukauden mittaisen sitouttamisjakson päättymisen jälkeen. Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä on tarkoitettu vain yksittäisille avainhenkilöille hallituksen erityisellä päätöksellä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 100 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Aspo-konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta kohdistuu segmenttien luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin. Kaukon kehittämien medical -tietokoneiden kehittämis- ja sertifiointikulut on aktivoitu tuotekehitysmenoina ja poistetaan vaikutusaikanaan. Kulujen määrä Aspo-konsernin tasolla on vähäinen.

YRITYSVASTUU

Vastuullisuustyön johtaminen on Aspo-konsernin toimitusjohtajan ja hallituksen vastuulla yhtiön riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Vastuullisuuden varmistaminen on olennaisen tärkeää yhtiön pitkäaikaisen kehittämisen turvaamiseksi.

Aspo toimii hyvän yrityskansalaisen tavoin kaikissa toimintamaissaan. Hyvä yrityskansalaisuus on yhteiskunnallista vastuuta, joka näkyy muun muassa siinä, että Aspo maksaa verot aina siihen maahan, missä tuloskin on tehty. Ainoastaan vastuullisesti johdettu, kasvava yritys luo työtä, verotuloja ja hyvinvointia. Aspo kohtelee oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti työntekijöitään ja sidosryhmiään kaikissa toimintamaissaan.

Aspo-konsernin eettiset ohjeet ja ympäristöpolitiikka luovat yhteiset pelisäännöt liiketoiminnalle. Aspon ydintoimintaa on omistamiensa, kauppaa ja logistiikkaa edustavien liiketoimintojen kehittäminen. Aspo lähestyy yritysvastuuta ennen kaikkea vastuullisen johtamisen kautta. Aspon omistamien liiketoimintojen toimialoilla keskeisimmät yritysvastuuseen liittyvät asiat koskevat energiankulutuksen ja jätteen vähentämistä, henkilöstön hyvinvointia ja turvallisia työolosuhteita, tasa-arvoa sekä hyvää hallintotapaa. Aspo suhtautuu ilmastonmuutokseen vakavasti ja pyrkii toiminnallaan lieventämään sen vaikutuksia.

Aspon liiketoiminnot ovat jatkaneet oman vastuullisuustyönsä kehittämistä vuonna 2018. Kaikilla Aspon liiketoiminnoilla on yhteisiä ja erillisiä oman toiminnan vastuullisuutta kuvaavia tietoja. Aspon vastuullisuusraportti tullaan esittämään Aspon vuosi 2018 -julkaisussa tilinpäätöksen julkaisemisen yhteydessä.

Aspon hakemus liittyä YK:n Global Compact -aloitteeseen hyväksyttiin joulukuussa 2018 ja Aspo sitoutui omaksumaan, tukemaan ja toteuttamaan omassa vaikutuspiirissään aloitteen kymmentä ihmisoikeuksiin, työelämän periaatteisiin sekä ympäristöön ja lahjonnanvastaiseen toimintaan liittyvää perusarvoa.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Heikentyneistä talouden indikaattoreista huolimatta talousnäköymät ovat hyvät Aspon kaikilla

markkina-alueilla. Talouden sekä teollisuustuotannon kasvu ovat vähentäneet Aspon markkina-alueisiin liittyviä taloudellisia riskejä, mutta suhdannehuipun ohittuessa riskit voivat yleisesti kasvaa. Poliittisten riskien lisääntymisen ei arvioida vaikuttavan lyhyellä tähtämellä Aspon liiketoimintaan. Yhdysvaltojen ja Kiinan asettamat tuontitullit, jotka heikentävät maailman vapaakauppaa, eivät ole vaikuttaneet Aspon liiketoimintaan. Aspolla ei ole liiketoimia, joihin Brexit tai sen toimeenpanon malli vaikuttaisivat tai tulisivat vaikuttamaan suoraan, mutta Aspon omistamien liiketoimintojen päämiesten tai asiakkaiden kautta epäsuoria vaikutuksia saattaa syntyä.

Finanssikriisin jälkeen maailmantalous kasvaa nyt samanaikaisesti kaikilla Aspon markkinoilla, mutta hidastuen kohti loppuvuotta. Euroalueella kasvu on hidastunut ja yhtenä syynä pidetään kauppapoliittisten jännitteiden lisääntymistä. Venäjällä kansantuotteen kasvu ja inflaatio ovat ennustetulla tasolla, vienti on kasvanut, mutta yksityinen kulutus ja investoinnit ovat lisääntyneet hitaasti. Laivojen yleiset rahtihinnat ovat vaihdelleet koko katsauskauden ajan, ja katsauskauden loppupuolella hinnat kääntyivät nousuun.

Aspon kaikkien toimialojen taloudelliset riskit ovat alentuneet markkinoiden vakautumisen seurauksena. Arvaamattomuus kansainvälisessä politiikassa ja kauppapolitiikassa, nopeat liikkeet valuuttojen arvoissa tai hyödykemarkkinoilla voivat silti vaikuttaa Aspon liiketoimintojen tuotteiden kysyntään ja kilpailukykyyn. Sekä itä- että länsimarkkinoiden kasvua aiemmin rajoittanut investointihyödykkeiden heikko kysyntä on kääntynyt varovaiseen kasvuun. Venäjällä investoinnit ovat lisääntyneet, joskin niistä edelleen suuri osa kohdistuu energiasektorille. Yksityinen kulutus ja tuonnin määrä ovat kasvaneet hitaasti. Talouden rakenteellisia uudistuksia ei ole tapahtunut ja talouden kasvun odotetaan pysyvän edellisvuoden tasolla.

Strategiset riskit

Poliittiset riskit ovat maailmanlaajuisesti kasvaneet, mikä voi vaikuttaa Aspon toimintaympäristöön nopeasti ja heikentää vapaakauppaa sekä lyhyellä että pitemmällä aikavälillä. Aspon markkina-alueen taloudellinen ja poliittinen tilanne on saattanut vaikeuttaa Aspon strategiaan kuuluvien rakenteellisten muutosten toteuttamista, vaikka viime aikoina niitä on toteutettukin. Tilanne voi jatkua nykyisen kaltaisena edelleen, mutta taloudellisen ja poliittisen paineen hellittäessä tai kiristytessä se voi muuttua nopeastikin.

Venäjän talous on vakiintunut, inflaatio on hieman kiihtynyt ja kasvu on hidasta. Kulutuskysynnän heikentyminen pitkällä aikavälillä on vaikuttanut yleisesti kauppaan, mutta nimellispalkkojen kasvu on lisännyt kulutuksen kasvua, vaikka inflaatio onkin leikannut ostovoimaa. Ukrainassa talouden tila on vakiintunut. Kuluttaja- ja tuottajahinnat ovat maltillisella tasolla eivätkä muuttuneet alkuvuoden heilahtelujen jälkeen katsauskaudella merkittävästi. Tuotanto ylitti edellisvuoden määrät ja tuonti sekä vienti kasvoivat, joskin edellisvuotta maltillisemmin. Venäjän ja Ukrainan rahoitusmarkkinoilla ja maksuliikenteessä ei ole nähty heikkenemisen merkkejä, mutta niihin liittyy riskejä, joita voidaan nähdä esimerkiksi Venäjän pankkisektorilla. Yritysten investointihalukkuus on edelleen lisääntynyt.

Kotimaisen tuotannon suosiminen on lisännyt Venäjällä tuotettujen raaka-aineiden ja tarvikkeiden määrää teollisuustuotannossa laadun heikkenemisestä huolimatta. Tämä saattaa entisestään heikentää tuontiraaka-aineiden asemaa arvoketjussa ja alentaa katetasoa, mutta tuonnin määrän kasvu voi lisätä ulkomaisten raaka-aineiden kysyntää ja vastaavasti vähentää tähän liittyviä Aspon riskejä.

Taloussuhteet ja niiden lisääntyminen tai muut Venäjän poliittisesta tai taloudellisesta tilanteesta johtuvat esteet voivat osaltaan vähentää kuljetuksia Venäjältä sekä suurten alusten keventämistoiminta merellä voi vähentyä. Protektionistiset toimet voivat vähentää merikuljetuksia Venäjän arktisella alueella Venäjän tiukentaessa sisäisen liikenteen määräyksiä muun muassa energiatuotteiden kuljetuksissa. Suomessa ja muualla Euroopassa yhteiskunnallinen tavoite fossiilisten energialähteiden kulutuksen vähentämiseen energiantuotannossa on lisääntynyt, mikä

vähentää hiilen kuljetustarvetta tulevaisuudessa. Korvaavien energiatuotteiden tarve tulee vastaavasti lisäämään kuljetuksia, mutta muutoksesta johtuen tulevaisuuden kuljetusmäärien arviointi on vaikeutunut. Kansainvälisten rahti-indeksien vaihtelu ja pysyminen pitkään matalalla tasolla sekä kaluston lisääntyminen kansainvälisesti erityisesti suurissa kokoluokissa ovat lisänneet varustamojen pitkän aikavälin kannattavuuteen liittyvää epävarmuutta. Tästä huolimatta rahti-indekseissä voidaan nähdä nousua ja liikenteessä olevan kaluston määrissä pidemmällä aikavälillä vähenemistä.

Strategisia riskejä voivat aiheuttaa taloudellisen tilanteen heikkeneminen kansainvälisesti sekä poliittisen ilmapiirin ja protektionismin lisäksi teollisuusasiakkaiden näkymät ja tuotannolliset ratkaisut. Energiantuotannon rakenteisiin liittyvät päätökset, joihin vaikuttavat ympäristöpolitiikka ja muut poliittiset valinnat, aiheuttavat teollisuuteen ja energiantuotantoon muutoksia, jotka voivat vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja lisätä vaihtoehtoisia energiamuotoja. Itämeren tavaravirrat voivat muuttua teräksen tuotannon, kustannusrakenteiden, asiakasrakenteen muutosten, kuten omistuksen keskittymisen tai muiden syiden vaikutuksesta. Muutokset voivat aiheuttaa negatiivisia seurauksia liiketoiminnalle kuljetustarpeiden vähentyessä, mutta niissä nähdään myös kasvavia mahdollisuuksia. Kansainvälisen meriliikenteen matalien rahtihintojen seurauksena kilpailu rahdeista voi kiristyä myös Itämerellä ja kilpailu voi lisääntyä myös osaltaan leutojen ja jäätömien talvien seurauksena. Aspon ESL Shipping on katsauskaudella kotiuttanut kaksi uutta, tälle alueelle ja asiakaskuntaan soveltuvaa vähän polttoainetta kuluttavaa ja vähäpäästöistä alusta, jotka kykenevät toimimaan myös jääolosuhteissa sekä toteuttanut yrityskaupan, jolla varustamon kilpailukyky paranee merkittävästi.

Strategisiin riskeihin vaikuttavat rahtihintojen pitkän aikavälin muutokset, alusten rakentaminen ja poistuminen markkinoilta, investointitrendit ja kaupan rakenteen muutokset erityisesti länsimarkkinoilla. Itämarkkinoilla riskejä kasvattavat muun muassa poliittinen epävakaus, yhteiskunnalliset rakenteet tai niiden reagoimattomuus liiketoiminnan kohtaamiin vaikeuksiin. Investointien patoutuminen ja purkautuminen voivat aiheuttaa pitkällä aikavälillä muutoksia kilpailutilanteessa ja asiakkaiden käyttäytymisessä. Itä- ja länsimarkkinoiden välinen kauppa voi kärsiä vapaakaupan rajoittamisesta ja sen seurauksena tavaroiden ja palveluiden myynti saattaa vähentyä.

Nopeat muutokset talouden rakenteissa voivat aiheuttaa riskejä asiakas- tai päämiesrakenteen tai teknologian muuttuessa sekä nopeita reaktioita edellyttävien mahdollisuuksien jäädessä hyödyntämättä. Kysynnän muutokset erilaisten megatrendien seurauksena saattavat aiheuttaa Aspon tytäryhtiöiden tuote- ja palvelutarjontaan muutoksia, joiden seurauksena nykyisten tuotteiden korvaaminen uusilla voi olla vaikeaa. Disruptiiviset muutokset saattavat olla hyvin nopeita. Aspon strategia riskejä tasoittaa liiketoiminnan jakautuminen neljälle toimialalle ja liiketoiminnan harjoittaminen laajalla maantieteellisellä alueella sekä kyky reagoida nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Aspo toimii länsimarkkinoiden lisäksi alueilla, joiden talouskehitys tai poliittinen ilmapiiri voivat muuttua hyvin nopeasti negatiiviseksi tai positiiviseksi, minkä seurauksena liiketoiminnan harjoittamisen edellytykset voivat muuttua merkittävästi.

Operatiiviset riskit

Aspon toimintaympäristön taloudellinen epävarmuus on katsauskaudella ollut vähäisempi verrattuna edelliseen vuoteen. Tästä huolimatta operatiiviset riskit ovat säilyneet. Näitä ovat esimerkiksi toimitusketjuihin, tavaroihin ja palveluihin sekä henkilöihin liittyvät riskit. Erilaisten ulkopuolisten konserniin kohdistuvien väärinkäytösten uhka on myös lisääntynyt sähköisten välineiden kehittymisen seurauksena.

Aspon liiketoimintojen kasvun painopiste on pitkään ollut kehittyvien markkinoiden alueilla, joissa kasvua hidastaviin riskeihin vaikuttavat mm. valuuttakurssien vaihtelu ja korkotaso, raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen taso ja muutokset, teollisuuden ja kaupan investoinnit, asiakkaiden

maksuvalmius, lainsäädännön ja maahantuontiasetusten muutokset sekä viranomaistahojen toimimattomuus, epäneutraalius tai korruptio.

Talouden kasvu ja vaihtoehtoisesti tuotannon supistuminen voivat vaikuttaa raaka-aineiden kysyntään. Poliittinen epävakaus vaikeuttaa kaupallista toimintaa ja tilanteen edelleen pitkittyessä voi hidastaa Aspon liiketoimintojen kasvua. Kuluttajien luottamus ja kuluttajakäyttäytyminen heijastuvat myös B-to-B-asiakkuuksien riskeihin ja niiden tasoihin. Kehittyvien markkinoiden kasvumahdollisuudet lisäävät kilpailijoiden halua aloittaa liiketoimintaa tai laajentaa liiketoimintaansa näillä alueilla. Kehittyvien markkinoiden haastavuus ja kärjistyneet tilanteet ovat myös aiheuttaneet kilpailijoiden vetäytymistä näiltä markkinoilta, mikä on luonut Aspon liiketoiminnoille uusia mahdollisuuksia sekä lisännyt markkinaosuuksia.

Valuuttakurssimuutoksilta suojautuminen ei kaikissa olosuhteissa ja erityisesti jatkuvana ole mahdollista. Valuuttakurssien muutokset voivat heikentää tulosta sekä pienentää taseen omaa pääomaa muuntoerojen vaikutuksesta. Valuuttakurssien muutokset voivat vastaavasti vaikuttaa tulosta ja tasetta vahvistavasti. Luottotappioriskien muutos hajautuu liiketoiminnoittain ja asiakkaittain, joten Aspon liiketoiminnat eivät ole kärsineet suuria asiakkuuksiin liittyviä luottotappioita, vaikka luottotappioriskit ovat kasvaneet ja niihin varaudutaan IFRS 9 -standardin periaatteiden mukaisesti.

Aspon liiketoimintojen käyttöönottamat tekniset tuotteet tai sovellukset voivat olla rikkoutuvia tai toimimattomia, jolloin niiden varaan laskettu tuloksen kasvu saattaa hidastua tai lykkääntyä. Aspon tuotteiden soveltumattomuus asiakkaiden tuotantoprosesseihin tai niiden tekniset ominaisuudet voivat aiheuttaa kaupan katteiden kaventumista tai toimituksiin liittyviä taloudellisia vaateita.

Operatiivisia riskejä ovat lisänneet myös tietotekniikkaan liittyvä rikollisuus, haittaohjelmat ja lisääntynyt petosyritysten määrä. Nämä voivat toteutuessaan aiheuttaa Aspolla taloudellisia menetyksiä. Tietotekninen suojautuminen ja sisäinen koulutus on Aspossa asianmukaisesti järjestetty, mutta hajautetusta rakenteesta johtuen yksittäisiä tapauksia voi toteutua. Poikkeamat sisäisistä prosesseista saattavat aiheuttaa menetyksiä esimerkiksi verojen tai viranomaismaksujen muodossa.

Konsernin vahinkoriskien määrää ja todennäköisyyttä arvioidaan säännöllisesti. Vahinkovakuutukset kilpailutetaan ja vakuutusmäärät päivitetään myös säännöllisesti. Vakuutusmäärät ovat Aspon toiminnan laajuuteen nähden riittävät, mutta vakuutusyhtiöt voivat rajoittaa vakuutusten voimassaoloa eri syistä lisääntyneiden riskien seurauksena esimerkiksi sotatoimialueilla.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Aspon tarkastusvaliokunnan yhtenä tehtävänä on yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta. Tarkastusvaliokunta seuraa riskienhallintaprosessia ja ohjeistaa tarvittavia toimenpiteitä erityisesti strategisten riskien ehkäisemiseksi. Hallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti riskienhallinta on osa Aspon sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa konsernin strategian toteutumista, taloudellisen tuloksen kehittymistä, omistaja-arvoa, osingonmaksukykyä ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Vastuu riskienhallinnasta on toimialojen liiketoimintajohtolla. Johto vastaa riittävien toimenpiteiden määrittämisestä, toteuttamisesta sekä toimenpiteiden toteutumisen seurannasta osana päivittäistä toiminnan ohjausta. Riskienhallinnasta vastaa Aspon talousjohtaja, joka raportoi konsernin toimitusjohtajalle.

Aspo-konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Yksityiskohtaisempi selvitys riskienhallintapolitiikasta ja merkittävimmistä riskeistä on julkistettu yhtiön kotisivuilla. Rahoitusriskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 31.12.2018 oli 17 691 729,57 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 31 419 779, joista yhtiön hallussa oli 304 361 osaketta eli 1,0 % osakepääomasta.

Tilikauden aikana Aspo Oyj:n rekisteröityjen osakkeiden määrä kasvoi 444 255 osakkeella. Aspon hallitus päätti elokuussa 2018 maksullisesta suunnatusta osakeannista liittyen AtoB@C-yrityskaupan täytäntöönpanoon.

Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskisuurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut.

Aspo Oyj:n osakkeiden vaihto Nasdaq Helsingissä oli tammi-joulukuussa 2018 yhteensä 1 809 464 osaketta ja 17,2 miljoonaa euroa, eli 5,8 % osakekannasta vaihtoi omistajaa. Katsauskauden ylin kurssinoteeraus oli 10,80 euroa ja alin 7,90 euroa. Keskikurssi oli 9,51 euroa ja katsauskauden päätöskurssi 7,96 euroa. Katsauskauden päättyessä osakekannan markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 247,7 miljoonaa euroa.

Yhtiöllä oli katsauskauden päättyessä yhteensä 9 502 osakkeenomistajaa. Hallintarekisterissä ja ulkomaisessa omistuksessa oli 1 317 918 osaketta eli 4,2 % osakekannasta.

OSINKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta 2018 jaetaan osinkoa 0,44 euroa osakkeelta (0,43) ja ettei Aspo Oyj:n hallussa oleville omille osakkeille makseta osinkoa. Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2018 olivat 42.191.625,81 euroa, josta tilikauden voitto on 16.639.823,45 euroa. Osinkoon oikeuttavien osakkeiden määrä tilinpäätöstiedotteen julkaisupäivänä on 31 115 418 kappaletta.

Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 11.4.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa osingonmaksupäiväksi 18.4.2019. Toinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan marraskuussa 2019 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 29.10.2019 pidettäväksi sovituksessa kokouksessaan toisen erän osingon täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Nykyisen järjestelmän mukaan osingon täsmäytyspäivä olisi 31.10.2019 ja osingon maksupäivä 7.11.2019.

Ennen kuin hallitus panee yhtiökokouksen päätöksen täytäntöön, sen on osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla arvioitava, onko yhtiön maksukyky ja/tai taloudellinen asema muuttunut yhtiökokouksen päätöksenteon jälkeen niin, että osakeyhtiölain mukaiset osingonjaon edellytykset eivät enää täyty. Osakeyhtiölain mukaisten edellytysten täyttyminen on edellytys yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpanolle.

HALLITUS JA TILINTARKASTAJAT

Aspo Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsi hallituksen jäseniksi uudelleen Mammu Kaarion, Mikael Laineen, Gustav Nybergin, Salla Pöyryn, Risto Salon sekä uudeksi jäseneksi Tatu Vehmaksen. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Gustav Nybergin ja varapuheenjohtajaksi Mammu Kaarion. Kokouksessa hallitus päätti lisäksi valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Mammu Kaarion ja jäseniksi Mikael Laineen, Salla Pöyryn ja Tatu Vehmaksen.

Hallituksella oli vuoden 2018 aikana 13 kokousta. Kokouksiin osallistumisprosentti oli 99.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut eMBA Aki Ojanen.

Tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Toni Halonen.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSIÄ

Osinko

Aspo Oyj:n 10.4.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti osingoksi 0,43 euroa osakkeelta.

Osinko maksettiin kahdessa erässä. Ensimmäisen erän, 0,21 euroa/osake, maksupäivä oli 19.4.2018 ja toisen erä 0,22 euroa/osake maksupäivä oli 5.11.2018.

Hallituksen valtuutukset

Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta

Yhtiökokous 10.4.2018 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500.000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla, mikä vastaa noin 1,6 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus käsittää myös oikeuden ottaa omia osakkeita pantiksi. Valtuutus on voimassa vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeannista, jossa luovutetaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita

Yhtiökokous 10.4.2018 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään uusien osakkeiden osakeannista

Yhtiökokous 10.4.2018 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista osakeannin ehdoista ja se sisältää siten myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista, osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen

päätöksestä lukien.

Aspon hallitus on käyttänyt varsinaisen yhtiökokouksen 10.4.2018 myöntämää valtuutusta ja osana AtoB@C-yrittäjäkaupan täytäntöönpanoa luovuttanut myyjälle suunnatulla osakeannilla 444 255 kpl Aspon uutta osaketta. Uuden osakkeen merkintähinta oli 9,96 euroa.

OSAKKEENOMISTAJIEN NIMITYSTOIMIKUNNAN EHDOTUKSET YHTIÖKOKOUKSELLE

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljän suurimman osakkeenomistajan edustajat. Vuoden 2019 varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotukset tehneeseen nimitystoimikuntaan ovat kuuluneet 31.8.2018 osakasluettelon mukaan suurimpien osakkeenomistajien edustajat: Roberto Lencioni, puheenjohtaja (Vehmaksen suku); Veronica Timgren (Nybergin suku mukaan lukien Oy Havsudden Ab); Annika Ekman (Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen); ja Reima Rytsölä (Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma).

Lisäksi Aspon hallituksen puheenjohtaja Gustav Nyberg on toiminut toimikunnan asiantuntijana.

Aspo Oyj:n osakkeenomistajien nimitystoimikunta ehdottaa Aspo Oyj:n 9.4.2019 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten määräksi vahvistetaan kuusi.

Hallituksen kokoonpano

Nimitystoimikunta ehdottaa, että toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2020 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, hallituksen jäseniksi valitaan uudelleen yhtiön nykyiset hallituksen jäsenet Mammu Kaario, Mikael Laine, Gustav Nyberg, Salla Pöyry, Risto Salo ja Tatu Vehmas.

Hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen jäsenten kuukausipalkkiot säilyisivät ennallaan eli olisivat seuraavat:

- hallituksen jäsen 2 700 euroa / kuukausi
- varapuheenjohtaja 4 050 euroa / kuukausi
- puheenjohtaja 5 400 euroa / kuukausi

Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että tarkastusvaliokunnan jäsenten ja puheenjohtajan kokouspalkkiot säilytetään ennallaan. Tarkastusvaliokunnan jäsenelle ehdotetaan maksettavaksi 700 euroa / kokous ja puheenjohtajalle 1 050 euroa / kokous. Mikäli tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja on myös hallituksen varapuheenjohtaja tai puheenjohtaja, tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan palkkion ehdotetaan olevan sama kuin valiokunnan jäsenellä. Hallituksen jäsenelle ei makseta palkkiota, mikäli hän on työ- tai toimisuhteessa Aspo-konserniin kuuluvaan yhtiöön.

OIKEUDENKÄYNNIT

Helsingin kärjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitetuista väylämaksuista. Helsingin kärjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3,0 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti kärjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin kärjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, mutta hakemus hylättiin helmikuussa 2018. Yhdessä 13 muun varustamon kanssa, ESL Shipping jätti kesäkuussa 2018 ylimääräistä muutoksenhakua (kantelu ja purku) koskevan hakemuksen

korkeimpaan oikeuteen. Lisäksi yhtiö jätti valituksen Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimeen, koskien erityisesti omaisuuden suojan rikkomista. Euroopan Ihmisoikeustuomioistuin ilmoitti syyskuussa ettei se ota valitusta käsiteltäväkseen.

Varustamo on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun m/s Alppilan takuuaikaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka veloitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutus tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Telko on aloittanut hallinto-oikeusprosessin koskien Tullin määräämää veronkorotusta, joka liittyy Telkon vuosina 2013 ja 2014 maahantuomiin tavaraeriin. Telko pitää Tullin määräämiä maksuja perusteettomina. Maksujen määrä 1,7 miljoonaa euroa on kirjattu kuluksi vuonna 2015.

Telko aloitti vuonna 2018 oikeudenkäynnin Koreassa entistä päämiestä (Korea Engineering Plastics Co. LTD) vastaan koskien maksamattomia komissioita.

Kauko haastoi keväällä 2017 kaksi liikkuvan tietotyön terveydenhuoltosektorille toimitettavan tietotekniikan yksikössä johtotehtävissä toiminutta henkilöä houkuttelukiellon sekä kilpailuoikeusrikkomusten vuoksi siviilioikeuteen. Helmikuussa 2018 käräjäoikeus päätti kanteen vastaajien hyväksi ja Kauko valitti hovioikeuteen tuomiosta. Kauko luopui vuonna 2018 vaatimuksistaan toista vastaajaa kohtaan. Hovioikeus antoi tuomionsa 8.2.2019 ja vahvisti, että kilpailukiello oli vastaajaa kohtaan pätevä ja vastaaja tuomittiin maksamaan sen rikkomisesta sopimussakko viivästyskorolla. Lisäksi hovioikeus vahvisti, että liike- ja ammattisalaisuuksien hyödyntämiskielto ja myös houkuttelukiello oli sitova. Tuomio ei ole lainvoimainen ja sillä ei ole merkittävää vaikutusta Aspo-konsernin tulokseen.

Helsingissä 14.2.2019

ASPO OYJ

Hallitus

ASPO-KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	10-12/2018		10-12/2017	
	Me	%	Me	%
Liikevaihto	156,6	100,0	132,4	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	1,2	0,8	0,3	0,2
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	-0,1	-0,1		
Materiaalit ja palvelut	-104,4	-66,7	-95,9	-72,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-11,3	-7,2	-10,8	-8,2
Poistot ja arvonalentumiset	-8,1	-5,2	-2,9	-2,2
Liiketoiminnan muut kulut	-31,3	-20,0	-16,6	-12,5
Liikevoitto	2,6	1,7	6,5	4,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,1	-0,7	-0,4	-0,3
Voitto ennen veroja	1,5	1,0	6,1	4,6
Tuloverot	-0,7	-0,4	-0,6	-0,5
Tilikauden voitto	0,8	0,5	5,5	4,2
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:				
Muuntoerot	-0,3		-0,9	
Suojauslaskenta	-0,1		-0,4	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	0,0		0,1	
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-0,4		-1,2	
Tilikauden laaja tulos	0,4		4,3	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	0,8		5,5	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos	0,4		4,3	
Tulos/osake, euroa	0,02		0,16	
Laimennettu tulos/osake, euroa	0,02		0,16	

	1-12/2018		1-12/2017	
	Me	%	Me	%
Liikevaihto	540,9	100,0	502,4	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	4,1	0,8	2,0	0,4
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	-0,1	0,0		
Materiaalit ja palvelut	-382,2	-70,7	-370,5	-73,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-43,2	-8,0	-41,6	-8,3
Poistot ja arvonalentumiset	-16,5	-3,1	-11,9	-2,4
Liiketoiminnan muut kulut	-82,4	-15,2	-57,3	-11,4
Liikevoitto	20,6	3,8	23,1	4,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-4,2	-0,8	-2,0	-0,4
Voitto ennen veroja	16,4	3,0	21,1	4,2
Tuloverot	-2,2	-0,4	-1,7	-0,3
Tilikauden voitto	14,2	2,6	19,4	3,9
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:				
Muuntoerot	-1,9		-3,0	
Suojauslaskenta	2,5		-3,7	
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-0,1		0,2	
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	0,5		-6,5	
Tilikauden laaja tulos	14,7		12,9	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	14,2		19,4	
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos	14,7		12,9	
Tulos/osake, euroa	0,42		0,56	
Laimennettu tulos/osake, euroa	0,42		0,56	

ASPO-KONSERNIN TASE

	12/2018 Me	12/2017 Me	Muutos %
Varat			
Aineettomat hyödykkeet	8,9	8,0	11,3
Liikearvo	43,0	42,0	2,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	175,1	119,9	46,0
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	1,5		-
Muut pitkäaikaiset varat	2,8	4,0	-30,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	231,3	173,9	33,0
Vaihto-omaisuus	71,3	60,9	17,1
Myynti- ja muut saamiset	77,8	66,4	17,2
Rahavarat	19,3	19,9	-3,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä	168,4	147,2	14,4
Varat yhteensä	399,7	321,1	24,5
Oma pääoma ja velat			
Osakepääoma	17,7	17,7	0,0
Muu oma pääoma	98,9	94,6	4,5
Oma pääoma yhteensä	116,6	112,3	3,8
Lainat ja käytetyt luottolimitit	170,9	109,5	56,1
Muut velat	7,4	3,8	94,7
Pitkäaikaiset velat yhteensä	178,3	113,3	57,4
Lainat ja käytetyt luottolimitit	28,5	27,1	5,2
Osto- ja muut velat	76,3	68,4	11,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä	104,8	95,5	9,7
Oma pääoma ja velat yhteensä	399,7	321,1	24,5

ASPO-KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

A = Osakepääoma
 B = Ylikurssirahasto
 C = Käyvän arvon rahasto
 D = Muut rahastot
 E = Omat osakkeet
 F = Muuntoerot
 G = Kertyneet voittovarot
 H = Yhteensä

Me	A	B	C	D	E	F	G	H
Oma pääoma 1.1.2018	17,7	4,3	-2,5	37,0	-2,1	-21,6	79,5	112,3
IFRS 2 standardimuutoksen vaikutus							0,6	0,6
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	17,7	4,3	-2,5	37,0	-2,1	-21,6	80,1	112,9
Tilikauden laaja tulos:								
Tilikauden voitto							14,2	14,2
Muuntoerot						-1,9		-1,9
Rahavirran suojaus *			2,4					2,4
Laaja tulos yhteensä			2,4			-1,9	14,2	14,7
Liiketoimet omistajien kanssa:								
Osingonjako							-13,3	-13,3
Hybridi-instrumentin korot							-1,7	-1,7
Osakepalkitseminen					0,4		-0,8	-0,4
Osakeanti				4,4				4,4
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				4,4	0,4		-15,8	-11,0
Oma pääoma 31.12.2018	17,7	4,3	-0,1	41,4	-1,7	-23,5	78,5	116,6
Oma pääoma 1.1.2017	17,7	4,3	1,0	37,0	-2,3	-18,6	75,4	114,5
Tilikauden laaja tulos:								
Tilikauden voitto							19,4	19,4
Muuntoerot						-3,0		-3,0
Rahavirran suojaus *			-3,5					-3,5
Laaja tulos yhteensä			-3,5			-3,0	19,4	12,9
Liiketoimet omistajien kanssa:								
Osingonjako							-12,9	-12,9
Hybridi-instrumentin korot							-2,7	-2,7
Osakepalkitseminen					0,2		0,3	0,5
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä					0,2		-15,3	-15,1
Oma pääoma 31.12.2017	17,7	4,3	-2,5	37,0	-2,1	-21,6	79,5	112,3

*verovaikutus huomioituna

ASPO-KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	1-12/2018 Me	1-12/2017 Me
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto	20,6	23,1
Oikaisut liikevoittoon	15,9	13,6
Käyttöpääoman muutos	-10,7	-12,6
Maksetut korot	-3,7	-5,1
Saadut korot	0,5	1,0
Maksetut tuloverot	-2,3	-2,6
Liiketoiminnan rahavirta	20,3	17,4
INVESTOINNIT		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-43,1	-4,0
Ennakkomaksut aluksista		-13,7
Luovutustulot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä	0,4	0,3
Luovutustulot muista pitkäaikaisista varoista		0,2
Hankitut liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-12,5	
Myydyt liiketoiminnat	0,1	0,6
Investointien rahavirta	-55,1	-16,6
RAHOITUS		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	17,3	3,7
Pitkäaikaisten lainojen nostot	58,0	15,6
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-25,4	-7,8
Hybridi-instrumentti, korot	-1,7	-1,7
Maksetut osingot	-13,3	-12,9
Rahoituksen rahavirta	34,9	-3,1
Rahavarojen muutos	0,1	-2,3
Rahavarat vuoden alussa	19,9	22,6
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-0,7	-0,4
Rahavarat kauden lopussa	19,3	19,9

ASPO-KONSERNIN LIIKEVAIHDON JAOTTELU

Liikevaihto markkina-alueittain

	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
ESL Shipping	Me	Me	Me	Me
Suomi	21,3	8,8	48,3	29,1
Skandinavia	11,6	4,8	28,7	15,8
Baltia	1,4	1,7	6,3	5,5
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	1,3	1,0	7,1	6,3
Muut maat	10,8	6,3	29,7	22,6
Yhteensä	46,4	22,6	120,1	79,3
Leipurin				
Suomi	11,1	11,6	45,5	48,2
Skandinavia	0,0	0,1	0,3	0,8
Baltia	8,1	9,4	33,5	32,1
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	11,8	10,3	36,3	35,0
Muut maat	0,6	1,5	5,4	6,2
Yhteensä	31,6	32,9	121,0	122,3
Telko				
Suomi	12,8	13,0	50,6	52,4
Skandinavia	8,4	8,3	32,8	33,9
Baltia	5,2	5,4	20,5	20,7
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	34,4	31,0	128,5	123,6
Muut maat	8,7	7,9	33,8	31,6
Yhteensä	69,5	65,6	266,2	262,2
Kauko				
Suomi	8,5	7,3	31,3	31,1
Skandinavia	0,1	0,1	0,2	0,1
Baltia	0,1	0,2	0,3	0,5
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maat	0,4	3,7	1,8	6,9
Yhteensä	9,1	11,3	33,6	38,6
Yhteensä				
Suomi	53,7	40,7	175,7	160,8
Skandinavia	20,1	13,3	62,0	50,6
Baltia	14,8	16,7	60,6	58,8
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	47,5	42,3	171,9	164,9
Muut maat	20,5	19,4	70,7	67,3
Yhteensä	156,6	132,4	540,9	502,4

Liikevaihto tuloutusajankohdan mukaan

	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
	Me	Me	Me	Me
ESL Shipping				
Tuloutus ajan kuluessa	46,4	22,6	120,1	79,3
Yhteensä	46,4	22,6	120,1	79,3
Leipurin				
Tuloutus yhtenä ajankohtana	30,5	30,3	112,7	114,7
Tuloutus ajan kuluessa	1,1	2,6	8,3	7,6
Yhteensä	31,6	32,9	121,0	122,3
Telko				
Tuloutus yhtenä ajankohtana	69,3	65,4	265,5	261,3
Tuloutus ajan kuluessa	0,2	0,2	0,7	0,9
Yhteensä	69,5	65,6	266,2	262,2
Kauko				
Tuloutus yhtenä ajankohtana	9,1	11,2	33,4	38,4
Tuloutus ajan kuluessa	0,0	0,1	0,2	0,2
Yhteensä	9,1	11,3	33,6	38,6
Yhteensä				
Tuloutus yhtenä ajankohtana	108,9	106,9	411,6	414,4
Tuloutus ajan kuluessa	47,7	25,5	129,3	88,0
Yhteensä	156,6	132,4	540,9	502,4

Liikevaihto tuoteryhmittelyn mukaan

	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
	Me	Me	Me	Me
ESL Shipping yhteensä	46,4	22,6	120,1	79,3
Raaka-aineet	26,8	27,0	100,3	103,3
Koneet	4,8	5,9	20,7	19,0
Leipurin yhteensä	31,6	32,9	121,0	122,3
Muovit	37,3	37,0	147,7	150,7
Kemikaalit	32,2	28,6	118,5	111,5
Telko yhteensä	69,5	65,6	266,2	262,2
Liikkuva tietotyö	3,8	4,6	15,6	17,6
Energiätehokkuuslaitteet	4,9	3,0	16,3	14,5
Muut	0,4	3,7	1,7	6,5
Kauko yhteensä	9,1	11,3	33,6	38,6
Yhteensä	156,6	132,4	540,9	502,4

ASPO-KONSERNIN SEGMENTTIEN VARAT JA VELAT

Segmenttien varat , Me

	12/2018	12/2017
ESL Shipping	206,8	132,9
Leipurin	58,9	63,5
Telko	92,0	76,4
Kauko	17,2	23,6
Segmenteille kohdistamattomat	24,8	24,7
Yhteensä	399,7	321,1

Segmenttien velat, Me

	12/2018	12/2017
ESL Shipping	17,3	11,0
Leipurin	14,2	17,9
Telko	35,7	29,7
Kauko	6,1	6,6
Segmenteille kohdistamattomat	209,8	143,6
Yhteensä	283,1	208,8

ASPO-KONSERNIN VASTUUSITOUUMUKSET

	12/2018 Me	12/2017 Me
Omista veloista annetut vakuudet:		
Annetut kiinnitykset	155,8	104,5
Takaukset	32,0	27,6
Muut vastuusitoumukset	0,3	36,7
Muut vuokravastuut	48,1	21,5
Johdannaissopimukset, käyvät nettoarvot		
-valuuttatermiinit		-1,7
-koronvaihtosopimukset	-0,2	-0,4

LIIKETOIMINTAHANKINNAT

AtoB@C-varustamon yrityshankinta

ESL Shipping hankki omistukseensa ruotsalaisen AtoB@C:n varustamon liiketoiminnan 31.8.2018 toteutuneella osakekaupalla ostamalla sen keskeisten yhtiöiden AtoB@C Shipping AB:n ja AtoB@C Holding AB:n koko osakekannan. Kauppahinta oli 25,5 miljoonaa euroa. Osa kauppahinnasta maksettiin luovuttamalla myyjälle 444 255 kappaletta Aspö Oyj:n uusia osakkeita kaupantekopäivän kurssiin. Hankitut yhtiöt omistavat ja vuokraavat käyttöönsä kuivarahtialuksia. Hankintahetkellä

omistettuja aluksia oli kuusi kappaletta ja vuokrattuja 22 kappaletta. Kaupassa siirtyi mukana kaksi 49 % osuutta saksalaisista kommandiittiyhtiöistä, joista kummallakin on omistuksessaan yksi alus sekä 100% omistusosuus suomalaisesta tytäryhtiöstä ja 40% omistusosuus ruotsalaisesta osakkuusyhtiöstä.

Yrityskaupalla ESL Shipping vahvisti asemaansa pienempien alusten kokoluokassa. Varustamon liiketoiminta monipuolistui merkittävästi, sen laajentaessa tarjontaansa ja asiakaskuntaansa raaka-ainekuljetuksista teollisuuden tuotekuljetuksiin. AtoB@C:n rahat koostuvat metsäteollisuuden raaka-aineista ja tuotteista, terästeollisuuden tuotteista, lannoitteista, kierrätysmateriaaleista, biopolttoaineista ja mineraaleista.

Yrityskaupassa hankittujen omaisuuserien ja vastattavaksi otettujen velkojen käyvät arvot hankintahetkellä on esitetty seuraavassa taulukossa. Osana kauppahintaa luovutettiin Aspo Oyj:n osakkeita. Kaupassa syntynyt 5,5 miljoonan euron liikearvo perustuu kokonaisuuden parempaan operatiiviseen kilpailukykyyn sekä hankintojen ja kattavamman organisaation tuomiin synergioihin. Liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoista.

Hankitut yhtiöt on yhdistelty Aspo-konsernin lukuihin 1.9.2018 alkaen. Jos hankitut yhtiöt olisi yhdistelty Aspo-konsernin lukuihin 1.1.2018 alkaen, olisi konsernin laajan tuloslaskelman liikevaihtonousset 49,6 miljoonalla eurolla ja liikevoitto noin miljoonalla eurolla.

AtoB@C-varustamon yrityshankinta

Luovutettava vastike	Me
Maksettu käteisvaroina	19,1
Maksamaton kauppahinta	2,0
Aspo Oyj:n osakkeina	4,4
Kokonaishankintameno	25,5
Hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista kirjatut määrät	Käypä arvo Me
Aineettomat hyödykkeet (asiakassuhteet)	1,9
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	23,1
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	1,6
Vaihto-omaisuus	1,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7,9
Rahavarat	6,9
Varat yhteensä	42,7
Lainat ja luottolimiitit	12,8
Ostovelat ja muut velat	5,6
Laskennallinen verovelka	4,3
Velat yhteensä	22,7
Nettovarallisuus	20,0
Liikearvo	5,5
Yhteensä	25,5
	Me
Yrityskauppaan liittyvät järjestelykulut	0,9

Kulut on raportoitu ESL Shippingin liiketoiminnan muissa kuluissa.

Muut hankinnat

Telko osti 10.8.2018 tanskalaisen voiteluaineiden jakeluyhtiön Square Oilin liiketoiminnan. Square Oil on BP Castrolin teollisuusvoiteluaineiden asiantuntija, joka toimii Tanskassa ja Norjassa. Square Oilin liikevaihto on vuositasolla noin 3 miljoonaa euroa. Liiketoimintakauppa kasvatti Telkon liikearvoa 0,3 miljoonalla eurolla.

LAATIMISPERIAATTEET

Aspo Oyj:n tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaan. Yhtiö on ottanut tilikauden alusta käyttöön tiettyjä uusia tai uudistettuja IFRS-standardeja ja IFRIC-tulkintoja vuoden 2017 tilinpäätöksessä kuvatulla tavalla. Muilta osin on noudatettu samoja laadintaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 31.12.2017. Katsauksen tietoja ei ole tilintarkastettu.

Aspo Oyj noudattaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Market Authority, ESMA) vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamaa ohjeistusta. Yhtiö julkaisee IFRS-tunnuslukujen ohella tiettyjä yleisesti käytettyjä muita tunnuslukuja, jotka ovat pääosin johdettavissa laajasta tuloslaskelmasta ja taseesta. Johdon näkemyksen mukaan tunnusluvut selventävät laajan tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tunnuslukujen laskentakaavat on selostettu Tilinpäätös ja vastuullisuusraportti 2017 -julkaisun sivulla 79.

Uusien tai uudistettujen standardien käyttöönotto:

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista. Aspo otti standardin käyttöön 1.1.2018 täysin takautuvaa menetelmää soveltaen ja standardin sallimia käytännön apukeinoja hyödyntäen. Uuden standardin vaikutuksesta Aspon tuloutusperiaatteisiin on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa uusien tai muutettujen standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltamista kuvaavassa osuudessa (Tilinpäätös ja vastuullisuusraportti 2017, sivu 47). Koska standardin mukaisten tuloutusperiaatteiden soveltamisen muutosvaikutus olennaisuus huomioiden on vähäinen, ei vuoden 2017 vertailutietoja ole oikaistu. Myyntituotot asiakassopimuksista Aspo jaottelee markkina-alueiden, tuoteryhmittelyn ja tuloutuksen ajankohdan mukaan.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit. Standardin käyttöönottoa 1.1.2018 on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa (Tilinpäätös ja vastuullisuusraportti 2017, sivu 49). Myyntisaamisia arvostaessaan Aspo soveltaa odotettujen luottotappioiden määrittämiseen standardin sallimaa yksinkertaistettua segmenttikohtaista mallia. Standardin aiheuttamien muutosten vaikutus avaavaan taseeseen oli vähäinen aiempaan varauskäytäntöön verrattuna eikä avaavan taseen lukuja ole näin ollen muutettu.

Muutokset IFRS 2:een Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen. Muutos koskee 1.1.2018 alkaen osakepalkkiojärjestelmiä, joissa on nettomaksuominaisuuksia ennakonpidätysverovelvollisuuksien täyttämiseksi. IFRS 2 muutosten mukaan näitä osakepalkkiojärjestelmiä ei enää jaeta kahteen osaan, rahalla ja omalla pääomalla maksettaviin eriin, vaan ne luokitellaan kokonaisuudessaan omalla pääomalla maksettavaksi eräksi. Aspo on ottanut muutoksen käyttöön ja laadintaperiaatteiden muutoksen vaikutus on oikaistu avaavaan taseeseen 1.1.2018. Muutoksen johdosta konserni on uudelleen luokitellut osakepalkkiojärjestelmien rahana selvitettävät osuudet, yhteensä 0,6 miljoonaa euroa, korottomista veloista osaksi omalla pääomalla maksettavaa erää.

IFRS 16 Vuokrasopimukset. Standardi tulee sovellettavaksi 1.1.2019 alkaen. IFRS 16-standardin myötä kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään vuokralle ottajan taseeseen, eikä IAS 17-standardin mukaista jaottelua operatiivisiin ja rahoitusleasingsopimuksiin enää tehdä. Aspo käynnisti vuonna 2017 projektin valmistautuakseen standardin käyttöönottoon ja vuoden 2018 aikana Aspo on

käynyt läpi ja luokitellut vuokrasopimuksensa. Aspo tulee ottamaan uuden standardin käyttöön yksinkertaistettua siirtymämenettelyä käyttäen ja käytännön apukeinoja hyödyntäen mm. lyhytaikaisten ja vähäarvoisten käyttöoikeusomaisuuserien osalta. Valitun siirtymämenettelytavan mukaisesti vertailutietoja ei oikaista vaan käyttöönoton vaikutus kirjataan siirtymähetken avaavaan taseeseen. Kirjattaviin arvoihin ovat vaikuttaneet myös johdon harkintaan perustuvat arviot vuokrasopimusten pituudesta etenkin toistaiseksi voimassaolevien sopimusten osalta sekä mahdollisista jatkomahdollisuuksista, erilaisista optioista tai sanktioista.

Standardin käyttöönotolla on merkittävä vaikutus Aspon konsernitaseeseen ja siitä johdettaviin tunnuslukuihin. Standardin käyttöönoton hetkellä Aspon avaavaan taseeseen kirjattava käyttöoikeusomaisuuserien arvo on noin 40 miljoonaa euroa, etukäteen maksettujen vuokrien arvo noin 4 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelan määrä noin 36 miljoonaa euroa. Merkittävin vaikutus konsernin lukuihin tulee vuokralle otetuista aluksista. Muita merkittäviä käyttöoikeusomaisuuseriä ovat toimitilat ja varastot sekä autot. Aspo kertoo tarkemmin standardin käyttöönotosta ja sen vaikutuksista vuoden 2018 tilinpäätöksessään.

SEGMENTTIRAPORTOINTI

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen ja vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja. Vuoden 2019 alusta Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä.

Konserni raportoi liikevaihtoa seuraavan maantieteellisen jaon mukaan: Suomi, Skandinavia, Baltia, Venäjä, muut IVY-maat, Ukraina sekä muut maat.

TIEDOTUSTILAISUUS

Lehdistö- ja analytikkotilaisuus järjestetään tänään torstaina 14.2.2019 klo 13.00 Hotel Kämpin Paavo Nurmi -kabinetissa, Pohjoisesplanadi 29, 00100 Helsinki.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Aspo Oyj:n varsinainen yhtiökokous on tarkoitus pitää tiistaina 9.4.2019 klo 10.00 Helsingissä.

TALOUDELLINEN TIEDOTTAMINEN 2019

Aspon tilinpäätös 2018 julkaistaan viimeistään 15.3.2019 suomeksi ja englanniksi. Tilinpäätös ja toimintakertomus on luettavissa ja tilattavissa yhtiön verkkosivuilta osoitteessa www.aspo.fi.

Aspo Oyj julkaisee vuonna 2019 kaksi osavuositilintä ja puolivuositilintä:

- osavuositilintä 1-3/2019 keskiviikko 8.5.2019
- puolivuositilintä 1-6/2019 keskiviikko 14.8.2019
- osavuositilintä 1-9/2019 tiistai 29.10.2019

Helsingissä 14.2.2019

ASPO OYJ

Aki Ojanen
toimitusjohtaja

Arto Meitsalo
talousjohtaja

Lisätiedot:

Aki Ojanen, 09 521 4010, 0400 106 592, sähköposti aki.ojanen@aspo.com

JAKELU:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.aspo.fi

Aspo on monialayhtiö, joka omistaa ja kehittää liiketoimintoja Pohjois-Euroopan lisäksi kasvumarkkinoilla keskittyen vaativiin B-to-B -asiakkaisiin. Vahvojen yritysbrändien, ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko, tavoitteena on olla toimialojensa markkinajohtaja. Ne vastaavat omasta toiminnastaan, asiakassuhteistaan ja niiden kehittämisestä. Kokonaisuutena ne tuottavat Aspon liikearvon. Aspon konsernirakennetta ja liiketoimintoja kehitetään pitkäjänteisesti ilman ennalta määriteltyä aikataulua.